

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Desen de Sabin Ștefanuț

SĂRBĂTOAREA MUNCII - SĂRBĂTOAREA LUMII

Reprezentată prin clasa socialistă, România participă, în iulie 1889, la primul Congres al Internaționalei a II-a (ținut la Paris, unde, în numele Omului și al conștiinței sale, se hotără transformarea zilei de 1 Mai într-o puternică afirmare a organizării politice și profesionale a proletariatului.

Așa cum hotărâse Congresul de la Paris, începând cu 1 Mai 1889 sărbătorile organizate „la țară verde” își adăugau un alt episod, cel al manifestațiilor de stradă. Se afirma o nouă perioadă istorică pe care Bucureștii o marca prin prezența pe străzi a 5.000 de manifestați. De la paginile lui Alecu Russo dedicate sărbătorilor lui Arminden și până la corul celor 5.000 de manifestați cinstind „Destăpă-te române” și „Marselleza” pe străzile Bucureștilor, în viața societății românești intervenise un proces ce se va dovedi ireversibil.

Credincioșii vocației sale revoluționare, proletariatul român, care din 1921 își afla port-drapejul în Partidul său Comunist, avea să facă din 1 Mai una din zilele mai puternice tribune de afirmare a conștiinței sale militante. Lupta antifascistă, acțiune de mare vigoare și exemplară constantă, înregistrată la 1 mai 1939 un moment de excepțională importanță. Tinerii comunisti Nicolae Ceaușescu, Elena Petrescu (Ceaușescu), Ilie Pintilie, Constantin David, Gheorghe Predan și alții primiseră sarcină din partea Partidului ca Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc să aibă în anul 1939 un caracter de totul deosebit. Negreșit fiind un moment de excepțională importanță.

Nu altfel s-a întâmplat și de acei 1 Mai 1944, când apărea Manifestul Frontului Unic Muncitoresc, primul document politic ce conștientiza înaltăraza așteptărilor de unire a tuturor idealurilor democratice și ale forțelor ce le slujeau.

Azi, când sărbătorim nu doar 1 mai 1979 ci și celelalte două sărbători surori - 1 Mai 1939 și 1 Mai 1944 - să reproducem cuvintele lui G. Călinescu, sintetizând cu înegalabilul nerv al marșului ezile un program comun, pe care căzură românii progresiști și-au respectat dinainte: „Disprețiu profund pe scriitorii fără instinct național. Nici un mare creator (Dante, V. Hugo, Emerson) nu s-a rusinat să fie patriot. Fără o Românie independentă nu poate exista literatura română”.

„Istoria noastră și mîna noastră Ceaușescu-România!”

Înaltă solie de pace și solidaritate militantă

Vocația umanismului

Solidaritatea militantă a românilor, dorința lor de pace, colaborare, cooperare și prietenie cu alte popoare, în scopul instaurării unei noi ordini economice și politice, bazată pe principiile stințelor ale respectării suveranității și independenței naționale, a neinterferenței în treburile interne ale altora, a neocurjerii la forță și la amenințarea cu forța, sint astfel unanim recunoscute în întreaga lume. Relațiile noastre diplomatice, economice, politice și culturale cu majoritatea popoarelor planetei, ca și prezența personală a președintelui României pe atâtea meridiane și paralele ale globului o atestă cu prisosință. Acest nobil sentiment al solidarității și întruajutorării reprezintă o trăsătură fundamentală care i-a însoțit pe români pe tot parcursul istoriei lor zbuciumate. Acesta constituie un dat funciar al firii românești, o coordonată definitorie a personalității omenii românești. Poporul român a avut și are o înaltă vocație a solidarității. Numeroase arte din istoria și cultura sa o ilustrează. El nu s-a izolat niciodată egoist de soarta altor popoare, nu s-a închis cu interesele și vizurile în perimetrul limitat al propriei existențe. Nu l-a lăsat nici istoria, nici firea lui generoasă, nici omenia sa funciară ca să se izoleze de lume. Izolarea era și este incompatibilă cu firea lui deschisă, generoasă și ospitală, reflectată, în arhitectură, în celebrele prispă românești pe care așteptă necontenit aomenia, în fînțelele cu cumpene, de pe cîmpuri și bătăgane, care ies în calea drumetului, ca niște oaze, în primăria cu pinea și sarea pămîntului a tuturor aceluia ce vin cu gînd bun la el acasă. Nu a trăit niciodată egoist, numai pentru sine. Apărîndu-și patria, el a apărut, totodată și cultura și civilizația altor popoare, citîndu-și stîmna și prețuirea tuturor. Sint simbolice cuvintele papei, adresate lui Ștefan cel Mare, după victoria de la Podul Înalt, din 10 ianuarie 1475: „Paștele tale au făcut atîl de vestit numele tău, că el se află pe buzele tuturor”. Să nu uităm, de asemenea, că primul text integral în limba română, datînd din 1521, Scrierarea holerului Neagu din Cîmpulung către Hanes Bekner, judele Hrașovului, prin care-l anunța de o invazie a turcilor pe Dunăre, e un document de prietenie și solidaritate, în numele păcii și al bunel înțelegeri și vecinătăți. Modele strălucite de

Omagiu, primăvara

Ceva din natura umană trece, în mod explicit, în natura propriu-zisă. Nu-l un simplu fenomen al primăverii acesta, sau nu este numai atît. Într-o logică a coincidențelor care poate spune că natura se gîndează uneori după o hartă a umanului, a sferelor sufletești, într-un limbaj după care simțim regenerarea și explozia în muguri, scopul fertii și concret înspirat de fapt la acest lung turneu de primăvară al președintelui țării, print-o seamă de țări a căror climă și al căror climat se inspiră parca dintr-o imensă și fascinantă bucurie a vieții, a trăirii cu patos și la o temperatură a patosului cu care și soarele răsare dintr-un punct de vedere al vieții. Este un leagăn pe cer, soarele adînc, absolut. Africa, de fapt.

A.I. Zăinescu

Continuare în pag. a 6-a

Sub stindardul unității

35 de ani de la constituirea Frontului Unic Muncitoresc

Sărbătorirea a 35 de ani de la declararea zilei de 1 Mai ca zi internațională a oamenilor muncii, a 40 de ani de la marea demonstrație antifascistă și antirăzboinică din țara noastră care a marcat la 1 Mai 1939 dezvoltarea și abnegația clasei noastre muncitoare pentru realizarea unității sale, pentru apărarea suveranității și independenței patriei, prilejulesc relevarea minunatelor tradiții de luptă unită a clasei muncitoare din România.

Miscarea muncitorească, socialistă din țara noastră, dezvoltată în secolul al XIX-lea, s-a afirmat în viața social-politică, în miscarea muncitorească internațională ca un detașament omogen și unit care a căpătat noi dimensiuni odată cu fuziunea în 1939 a Partidului Social Democrat al Muncitorilor din România.

Dezvoltarea mișcării muncitorești la sfîrșitul secolului al XIX-lea și primele decenii ale secolului al XX-lea în ciuda greutăților și repressiunilor, a împrejurărilor care au făcut ca activitatea politică a clasei muncitoare să se desfășoare în granite artificiale, forța sa s-a manifestat în unitate. Aceasta a fost manifestarea mișcării muncitorești față de principalele probleme ale vieții social-politice românești. Miscarea muncitorească a reprezentat în același timp forța polarizatoare a luptei pentru realizarea statutului național unitar român.

În viața politică a României s-a integrat, începînd din mai 1921, un partid politic calitativ nou. Eveniment de însemnătate istorică, Congresul general al Partidului socialist din România din mai 1921, care a hotărît fuziunea Partidului Comunist Român, a marcat triumful socialismului științific în miscarea muncitorească din țara noastră, desșezînd o etapă nouă, superioară, în lupta întregului popor.

Neapătîncarea unor lideri social-democrați la Congresul general din mai 1921, afilierea Partidului Socialist-Comunist din România la Internaționala a III-a, au ascuțit disensiunile în miscarea muncitorească, provocînd sciziunea politică organizatorică și ideologică care va fi adîncită în 1923 prin crearea a două centrale sindicale, excluderea din P.C.R. a celor care s-au situat pe poziții centriste și au votat afilierea la Internaționala Comunistă cu rezerve iar în 1927 prin constituirea Partidului Social-Democrat din România.

În anii 1921-1929 păturile largi populare, în frunte cu clasa muncitoare, în variate forme greve, demonstrații, acțiuni de protest, s-au ridicat la luptă împotriva ofensivei capitalului și monopolurilor străine. În perioada crizei economice, acțiunile muncitorești își sporesc forța și combativitatea, cuprînd noi categorii ale proletariatului, înmîșnă tot mai mult revendicările economice cu cele politice.

Puterilele bălăuș de clasă din anii 1929-1933 au exercitat a înfrîntie profundă asupra întregii dezvoltări a mișcării noastre muncitorești. Ele au constituit un exemplu strălucit de înfăptuire a unității de acțiune a muncitorilor, dar au demonstrat cu vigoare că forța clasei muncitoare constă în unitatea ei, că unitatea de acțiune este o condiție fundamentală pentru as-

Sorin Florian

Continuare în pag. a 6-a

Sentimentul Patriei

Românii cred în Vintul, înnoitor de țară, Ce, prin poezie, crește Vis înflorit de măr, Ce grîul înnoiește cu flori de Primăvară, Și Stelele dă Lumină, Sublim și Adevăr!

Românii-au vrut să cîmb Socrate lor, prin sori, De la Burebista, în sborul de cristal, Și impliniră darul, cu jettie-odesei, Pînă să-și dăltuiescă, Ei, ceasul triumfal!

Și iată, că-mpîlîră simțirea milenară, Să pună-n corul lumii, chemarea: Înainte! Din aur să ne fie lubrea seculară, Ce-o scriu peștii-n stune! Și-i spunem: Președinte!

Înaltă-Se-Nnăirea, ce Neomul ne îndrumă, Spre-acele anotimpuri, pe care le iubesc... Căora, Împlinire, și Irate-i spunem, Mumă, Comoră și Unire, ce-n Lege a-nsoțesc!

Crești, doră, în Făptură, de Soare și Lumină, Ceib al Steluței noastre, ce-n Jurdîmint și-n crezi,

De-i vremea sec, sau bună, ce-n daina mea străbună, Partidul și simțirea acestei țări urmez!

Traian Iancu

Dimineți de mai

Sărutul proaspăt al dimineții, așezat de zorile primei zile de mai pe fruntea gîlei se contopesc cu îmbrășișarea caldă, ce pe îndelete îl cuprîndea întregul lui trup, atît de zăbîntec cit poate cuprînde gîndul și pburul nestăvîrit al înfăptuirilor, lăsînd soarele să sadă pe gînduri la vîzuri atîtor semne de tandrețe, provocîndu-l învidiaz, că el, soarele, nu este primul făcîtor de lume bună și dreaptă ci el, Oamenii care își adună acum pașii lor într-un singur avînt spre nemurire, spre perpetuarea dimineților de Mai, alergînd mină-n mină spre culorile cetății pe care o ridică cu mîinile lor, cuprînsse de frământul binefăcător al conștiinței.

Și ziua de azi, deși venită din timpuri, ne pare fără de seamă: oțelul curge pe conductele Aortii spre propriul său fîmș, modelîndu-se în laminate și aliaje, aurul negru din pîntecul adîncurilor și el cheamă spre viață nestematele chimiei, acum cînd cîmpia a înverzit la față, după ce a ieșit din monotonia zilelor lungi de dormitare din anotimpul trecut, cînd obrazul ei era fune de iarnă, promitînd tot ațtea carate de aur, împlinite în grîne, cit noștra noastră de piine înestăvîlă și cere, cînd codrii ce au trecut prin culori de aramă și alb imaculat, au

Horvath Dezideriu

Continuare în pag. a 6-a

Festivalul Național «Cîntarea României»

„De dragul lumii”

P e valesa domoală ce vine de la Roșia - comundă din Bihor atît de întinad înci oamenii pleacă de simbătă noapte cu mîerșed în vîntă pentru a ajunge dumnică dimineața la biserică - se află satul Căbești între coline blînde, la poalele cărora curge o apă încă destul de limpede, din care peștii însă au dispărut definitiv de cîțiva ani încoace. Din drumul național, la

Gheorghe Pituț

Continuare în pag. a 5-a

Ion Dodu Bălan

Continuare în pag. a 6-a

JURNAL DE POET

Anotimp

destăpă-te lubita mea Frumusea mea și vino / Căci iată larma a trecut / Pleala s-a dus, a plecat / Au apărut florile pe pămînt / Timpul fătutului viei a sosit / Și strigătețele turturelelor se aud în țară la noi.

Astfel se cheamă cei tineri, perches lubit, acum trei mii de ani pe una din colii

Ioan Alexandru

Continuare în pag. a 5-a

- IN ACEST NUMĂR : ● Poezii de Ion Bănuț ● Dragoș Vicol ● Nicolae Dan Frunțelot ● Virgil Corionopol ● Lucian Avramescu ● Viorel Cozma ● Luca Onul ● Ion Popa Aiceș ● Constantin Atomii ● Eugen Evi ● Radian Drăgoi ● Ion Andrei ● Gheorghe Dorogiu ● ARMINDEN - piesă de teatru de Valentin Munteanu ● FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI” - MUNCA - PERSONALUL DE ONOARE ● „Neintrepruptul cîntec al țării” de Leticia Vladislov ● „Orășul începe cu prima uzină” de Ioan Lazăr ● „Un cîntec despre noi însine în spațiile muncii” - poem de Ion Cînguleanu ● Cronica literară : M. Vințeanu despre volumul „Permanente românești” de Al. Puiu ● Viața cărților ● Compendiu ● Cartea de debut ● L-am cunoscut pe Tudor Arghezi ● E destinată țării noastre una mare viitoare - evocare de Emanuel Valeriu ● Un călănesic : George Munteanu - articol de Fănuș Băileșteanu ● Atelier literar de Geo Dumitrescu ● DIN POEZIA MILITANTĂ A LUMII

B.P.T. LA NUMĂRUL 1000

Prestigiul unei colecții

Nu mai în aparență superfluă și, cum se știe, încăpabilă deci a pune în nișoarele resorturilor a-fectivității, în realitate, pentru cine știe și are plăcerea de a citi printre rînduri, parcursurile atentă a diverselor „șerxe” cu scurte strict infog-ormativ și documentar ce însoțesc de rezulă „numele apari-ționd anuntor colecții „Storiale constituie o șerxăle dintre cele mai pasionante și mai instructive; asadar, o ope-riță în măsură a produce cele mai vii, și, ris- cam cuvîntul, persistente satisfacții intelectuale. Poate să pară stranie afirmația, dar vom spune că o atare „lectură”, pentru exponenții ei are, efectiv, semnificația unei severe autocon-fruntări. Și sint împrejurări în care, dată fiind bogăția, diversitatea și pregnanța datelor com-unicante de asemenea surse, memoria noastră intelectuală este sollicitată, fără drept de apel, a se confrunta deschis cu inșeși marel reper!

Nicolae Ciobanu

Continuare în pag. a 6-a

ION BĂNUȚĂ

Colori de mai

Vin clipe de deparat din albele zăpezi se duc în joc de Miine, în zori de dimineață se pierd în foc de Soare ce curge în livezi și schimbă Universul în noi culori de viață.

Vin clipe de maci roșii, vechi cer incendiind... Și nimeni fără de Soare nu arde-n bălăli veniți între magnolii, în zboruri mari iubind în cîntul Libertății unde revin făclii.

Ard sulete-n stîndarde de struguri, de frumos, Pămîntul e aproape de pace și de dor - pămîntul la macii roșii în grînele-colos și nu uitați voi, Oameni, de-al lumii Viitor.

Colori fără de număr se cern în Timpul meu și România urcă-n oameni de zent. Trăiască Primăvara! Și Măluc-curbușu Și Dunărea albastră! Carații de granit!

DRAGOȘ VICOL

Țara de dor

Inchinate țării de dor, laudă și închinate / Inima noastră poartă chipul ei în frunze, ea ni-l lumina și sufletul fără hatar ce freacă-nalt peste întunecimile vechi și omare!

Ne-am născut în pretutindenea ei, lingă helda în care sudul scutură sunet de drăp și albe ninsori, în nord unde cerbil în abia simțite aurori adulmecă legenda din care mai latră stins Moldova.

Ne-am născut în pretutindenea ei, unde sunetul pur al zurgălăilor scrie sufletul omului pe șeturile așrii, unde turlile cuprinse sub frunzea belită a țării îl desenează timpul prea luminos contur... E numai azur peste ploaia și poieni de brîndușă,

Și lată-ne țara-n podoabe ucind în istorie, și lată-ne țara în cîntec strălucind peste lapie, și lată-ne inimile pline de dragoste ca merele ce vibră lingă numele ei de-nindere-albastră și glorie!

Ne-am născut pretutindeni aici, și în timp și-n meleaguri, izvorind din legende, din luturi, din frunze, din ape, și lată-ne acuma de timpul de aur al tă de aproape încit ni-s frunțile pisurii de soare, iar cuvintele se revîntesc!

LUCA ONUL

Primăvară românească

Și iarăși cerul s-a înclăcat prin noi de-oțetea păsării-stegur, iar grîul de acum își mută legendele de seze-n cînt, Cînd piinea satelor române o trec țărâni peste praguri, în tălmăcirea de lucaferi din așpi tal mai des bătînd.

Precum un uger se dilată sămînța-n gîla de sub pleoape, și porcă de la ea țărâni își primenesc cu sori vederea, Trăgînd de funiile ploii azurul țării mai aproape, Pînă ce miezul plinii sfîntă mireasa-n palma lor ca miera.

Ucînd alitrea sacra treapta de frumusețe și umire, Spre mari tipare de lumină grîul incîntă, și parcă-atunci simțim în trupuri a sevelor de jar ninsuri, Cum ne redă sfîșii luminii care prin timp ne-nveșnicește.

Și iarăși ne rostim prin virste logodnale de seve-n larguri, și-n matca lor preadainitoare tot mai frumozși țărâni simt, Cînd palmele le dau în muguri purînd pe trup cămăși de laquri, Visînd prin galaxii de grîne pe mari corăbii de pămînt.

teatru

Sonete de Shakespeare

O experiență în domeniul sonetelor shakespeareane își îngăduie regiunea Yannis Veakis, la Teatrul Ion Creangă; nimic de zis, experiența rămîne utilă chiar și în forma în care a fost realizată, ținînd seama de profilul teatrului, frecventat, se presupune, mai mult de tineri. Dificultățile înfruntate de regizor au fost, de la început, numeroase. S-ar putea, mai întâi, problema versiunii românești a celebrilor poezii. Sîntem în posesia unor traduceri merituoase, fără a ne putea lăuda, totuși, cu o echivalență. La acest capitol, Yannis Veakis a procedat întreprinzînd, adoptînd pentru partea cîntată transcripția mai curasă a lui Theodor Bosca, și rezervînd recitatorilor tălmăcirea mai savantă, oarecum dificilă pentru pronunție, a lui N. Argintescu Amza. Ar fi, în al doilea rînd, chestiunea imaginării unui scenariu (operație prin excelență regizorală), adică a turnării unui cadru spectacular necesar, înălțurîndu-l să fie montată poezia. Desigur, acest cadru trebuie să aibă o valoare în primul rînd simbolic. Pare-mi-se, totuși, aici inițiativa a reușit cel mai puțin. Ferindu-se de anecdota grosolană, de conflictul explicit, Veakis mizează, cum de altfel era și de dorit, pe sugesție. Dicit că, nefiind implantată energie, cu greu se poate spune că această funcționare. Avem de-a face mai mult cu un scenariu abstract, evanescent, dar care spectrul și obligă să-l deducă neîntrerupt, cu eforturi, din materia cîntată ori recitată

PERSONAJELE (în ordinea intrării în scenă) INSPECTORUL MANECHELENE BĂTRINUL TRIMISUL DOAMNELE Pleasa aceasta face parte dintr-o trilogie. „LUCAFĂRUL” a publicat DRUMUL A treia, în lucru, se numește ȘCOALA CU GRĂTII, piesă inspirată din viața aceluiași tinăr revoluționar.

TABLOUL I

INSPECTORUL: (O mîsușă înaltă care seamănă a trîbnă. În jurul ei câteva manechine bărbătești) Bună seara. (Se uită prin birurile rîvășite pe masă, apoi) Sînteti toți? Faceți prezența pe culori... Unde e Mînzatu din Galben?... Aha, nu te vedeam. Ești cu toți oamenii? (ascultă). Bine, cel care lipsește să aducă motivare. Dar nu de la părinți, ci de la născut. Bine, dar de la doctor. Asta e variabil și pentru celelalte culori. La sfîrșit îmi depuneți listele cu absenții. Unde-am rămas? A, da, născut n-am început. Deodată comandă la mine! De Mai! se organizează o mare demonstrație în fața Palatului Regal... Ho, că nu e ce credeți voi! Nu trebuie să o împărțim, ci s-o adunăm. Numai la împărțit vă e gîndul. Politai de mahala! Mă, 1 Mai e Sărbătoarea Muncii! Iși mai aduce aminte vreunul dintre voi ce-i muncă? A, asta a noastră... Bine zis, Ghimpatule! Numai că a noastră nu produce decît cucuie și decese. Dar iar ai dreptate, Ghimpatule. Și ordine. Iată cum din vorbă-n vorbă ajungem la subiect. Unde-am rămas? La cinstirea Zilei Muncii. Și-acum urechile mari și gura mică. Erezile din București vor defila prin fața Majestății Sale ca să-și exprime recunoștința, bucuria și toate celelalte. Ce n-ai înțeles, mă? Păi ce să înțelegi dacă încă n-am spus nimic? Acum spun: De Mai! n-o să fii agent, ci muncitor! Repet: muncitor! Ce-ai rămas așa? Băgați în cap instrucțiunile. Vă îmbrăcați creștinește și intrați în coloane. Muncitori, mă, ca și ceilalți! Dacă vă-nțreabă vreunul unde lucrați, dar numai dacă vă-nțreabă, spuneți că v-a delegat breșia respectivă din Doroboi să aduceți salutul ei. Dar nu toți din Doroboi, că mai sînt și alte orașe. Dacă vă dăbua careva ce hram purtați dispăreți urgent din coloană fără „hal la secție”, fără scudal... s-a-nțeles? Ce nu s-a-nțeles? De, ai decît! Lumea rîdindu-mă pe la spate, scriștorii, mairimari ne mustruiesc, dar noi știm ce știm: statul numai pe noi se poate baza! Anul trecut cînd s-a zvonit — și ce se zvoneste se adevărește — că ne reduce din motive de lipsă de infractori, ce-ai făcut, Mitule? Ai inventat în parohia ta vreo doi comunisti, vreo cîni țilhari, cîțiva poponari și, gata, ai avut de lucru... Hai, hai, Mitule, că pe mine nu mă poți duce că nu-s ministru. Și-asa n-a fost debarcat nimeni din culorarea de Negru. Și i-o spun tu lui Mănuș! că așa erau ce-ai dovedit tu. Dar — asta e important — ai dovedit că e nevoie de voi. Unceori și costerul invată de la scenă. Mitule, uite, eu am învățat de la tine. Nu mă-ai rămas o-a spus, dimpotrivă. Trebuie să învățăm unii de la alții indiferent de funcția. Și mai presus de orice, să fim cinstiți, să respectăm asta. De-o altă pildă, Mastan care era atunci la Albastru ca mi-a zis? De ce să-l băgăm la gheră pe mi-și mai țina minte numele, că-i comunist? E respectat în cartier și dacă oamenii știu că așa arată un comunist, se fac toți. Bine gîndit, nu? Și i-a gîndit altceva. Nu vă spun eu, că tot eu să faceti la fel și-atunci se duce de răpă gînduți la Mastan. Puneți-vă mintea la contribuție, băieți!... Dar bine-bine, modestie-moderată... Ne oprim aici. Găseșteți ca infiltrare printre masă-festații e a mea, numai a mea. Și cu asta am revenit la ce aveți de făcut... Nu așteți

VALENTIN MUNTEANU:

arminden

nimic! Dacă nu vă ține mîntea la stîta, la-saj-vă! Deci: cînd coloanele vor ajunge în fața palatului, breșlași vor striga lozinci (Chește). Trăiască Ziua Muncii! În asta nu e nimic rău. Trăiască Majestatea Sa Regele Carol al II-lea! Asta e chiar foarte bine. Trăiască breșlași cutare! Mergă... Trăiască România Mare! Mergă foarte bine. Trăiască Regele, apărătorul muncitorilor!... Sună a-nția! Ei bine, asta vă cer, să strigați cu ei chiar mai tare că sînteți bine hrăniți. Și încă ceva. În enclava, pînă ajungeți la palat și după ala, sopțiți cite unuia „tovarășe” sau „eu sînt comunist”. Dacă mușcă momeala aflată cine e. Listele se depun la Siguranța Generală ca să avem de lucru tot restul anului... Dar pînă atunci, de Mai! merităm să ne distrăm și noi, nu? În Farcul Carol se organizează, nu de către Siguranță, o serbare cîmpenească. După defilare mergeți acasă, vă luați balabustele și veniți „pas diergător” la Siguranță unde aveți pregătit un cosuleț cu de-ale gurii. (cîștește). Salam, ceapă verde, brînză, ridichi, pine, plăcintă cu mere, una sticlă vin... Măi Amariet, dacă nevestă-ta e prea vinată, adu-ți găscă. Amariet, domnlor, în loc să bată unde trebuie, bate acasă. Nu la usă (ride). Iar tu, Iftode, să nu aduci nici o sticlă în plus. Un kil de vin la două persoane... Sîntem tot în serviciu, așa să știți! S-a înteles? Mulțumesc. La muncă, Trăiască Ziua Muncii!

CORTINA

TABLOUL II

BĂTRINUL: (Într-o postură tarabă. În ultima clipă, manechinele stau întoarse cu spatele.) Haine vechi cumpăr! Vînd ibrinți, dantele, panglică, luminări pentru toate ocaziile! (Din colina se aude: Hai la Sibianu la brînză! Hai la albastru la de toate! Hai la mară ledimă! Spanacu' nu strică sto-

TRIMISUL: (Cînd ceri pe ibrinșii ăsta? BĂTRINUL: Mă țerai, domnule inspector. Egară Tîmboș. Deși e mară cehoslovacă de calitate de a fi invadată Cehoslovacia, o dau omului cu zece lei. Și dacă o luai înaltă face rabat 5 la sută. INSPECTORUL: (tîmboș ugeri: Văd că te descurci g-a-asta. BĂTRINUL: Faceți și noi ce putem. INSPECTORUL: Bine, bătrîne, te lasă. Vinzare bună! Gata. TRIMISUL: Ce inspector e? BĂTRINUL: N-o să crezi. De Siguranță. Și nu unul de rînd ci un grangure. TRIMISUL: Deci și relații! (Ride). BĂTRINUL: Din astea cîta vrei. De mine n-a scîlpai nici o mîcșoare. TRIMISUL: Unde ne putem vedea, să zicem, sau spre seară? BĂTRINUL: La Atanasie, arbu, e bine! TRIMISUL: E tot cam sigur?

TRIMISUL: Hm... Bine. A fost împușcat anul trecut. BĂTRINUL: De-abia evadase din lagărul din Franța. TRIMISUL: Păi de-ala. Trădător. Nu poți evada dintr-un lagăr fără să te lase să evadezi. BĂTRINUL: Dar în Spania a fost un erou. TRIMISUL: Iosif Visarionovici! A spus: „Nu poți călători mult timp în caleașca trecutului”. Și Vladimir n-a călătorit. Cit despre nevestă-sa... BĂTRINUL: S-a căsătorit cu finlandeza? TRIMISUL: Da. În lagăr. A fost martor împotriva lui. BĂTRINUL: Torturat! TRIMISUL: La noi, tovarășe, nu se torturează. Era bolnavă. A fost internată șase luni într-un spital și abia după ce s-a însănătoșit — cu acte de însănătoșire în regulă — a fost lăsată să dea mărturie... I s-a dat pensie, tovarășe... BĂTRINUL: Lei ba? TRIMISUL: Bibliotecarul? E și acum bibliotecar dar nu și-a mai pierdut camionul cu cărțile. (Ride) Ții minte? Cînd a fost condamnat la moarte s-a luit o excedență și excutia s-a amînat. A avut noroc jidanul! Și-acum are. E director. BĂTRINUL: Deci toate bune...

CORTINA

TABLOUL III

INSPECTORUL: (plăcut surprins) Bună, bătrîne... Dar ce-mi văd ochii? Te-ai făcut negustor? BĂTRINUL: Cumpăr haine vechi și vînd mărunțuri. Am și autorizație în regulă. INSPECTORUL: Lasă asta că nu-s vardist. Cînd și-au dat drumul? BĂTRINUL: În decembrie trecut. La fabrică nu m-au mai primit așa că... INSPECTORUL: Foarte bine. Negustoria e viitorul țării.

BĂTRINUL: Păi, cum altfel! Unui orb ce să-i mai faci? TRIMISUL: S-a făcut. Am instrucțiuni amănunțite în legătură cu demonstrația breșelor. Trebuie împiedicată. BĂTRINUL: Împiedicată? La noi s-a și făcut un plan ca să fie susținută dar scutită spre noi. Nu-l cunoșc exact și nici nu vreau dar comitetul de organizare... TRIMISUL: (atî la față) Doar nu crezi că am venit pînă aici ca să nu se respecte instrucțiunile aduse! Există, totuși, o disciplină de partid. BĂTRINUL: La asta mă gîndeam și eu. De-alcî, dragă prietene, se văd mai bine lucrurile de-alcî. Și-apoi în comitet sînt oameni de nădejde, tineri, unii și unii. Pe Prîscoia o să-ți și prezint. Are douăzeci și unu de ani. TRIMISUL: Douăzeci și unu? Dar e un copil. BĂTRINUL: Prietene dragă, știu mai bine decît mine că revoluțiile nu le-au făcut niciodată pensionarii. Și că niciodată n-au fost aduse din altă parte ca marfă de schimb. (Ride) (Face o Doamna) Haine vechi cumpăr! Vînd ultimele noștă!

CORTINA

TABLOUL III

(Un par sugerat printr-un copac sau tufe. Manechinele, fiecare, sînt înconjurate de femei. Reale. Care desfac coșurile reglementare.)

INSPECTORUL: Ce aer proaspăt! Ce păsărele! (Plăind-o, discret, pe una din doamne). Ce păsărici! (Celelalte sînt provocatori) Sigur că da, numai că avansarea distincțiilor dumneavoastră soți nu depinde de dumneavoastră și de nuri pe care cu onoare îi purtați, ci de ei înșiși. Ce lumină! Doamnelor și, mai ales, domnlor, v-am scos în lume. Pentru asta

TRIMISUL: (Cînd ceri pe ibrinșii ăsta? BĂTRINUL: Mă țerai, domnule inspector. Egară Tîmboș. Deși e mară cehoslovacă de calitate de a fi invadată Cehoslovacia, o dau omului cu zece lei. Și dacă o luai înaltă face rabat 5 la sută. INSPECTORUL: (tîmboș ugeri: Văd că te descurci g-a-asta. BĂTRINUL: Faceți și noi ce putem. INSPECTORUL: Bine, bătrîne, te lasă. Vinzare bună! Gata. TRIMISUL: Ce inspector e? BĂTRINUL: N-o să crezi. De Siguranță. Și nu unul de rînd ci un grangure. TRIMISUL: Deci și relații! (Ride). BĂTRINUL: Din astea cîta vrei. De mine n-a scîlpai nici o mîcșoare. TRIMISUL: Unde ne putem vedea, să zicem, sau spre seară? BĂTRINUL: La Atanasie, arbu, e bine! TRIMISUL: E tot cam sigur?

seară adio miros de mușcal, de bradolină, de excremente. Fîndcă trebuie să vă spun, distinsule mele invitate că unii anchetați au penibulă obicei de a face pe ei. DOAMNA (II, III sau III, nu contează care): Ce nerușinare! INSPECTORUL: Intocmai. Aerul pur ne va face bine tuturor. Soții dumneavoastră s-au comportat azi magistral. Fără să-l jignesc — peste așteptările mele. Căci în meseria noastră totul are o limită. Întii ne lasă nervii. Pe urmă neavasta. Pe urmă prietenii. Și gata. Un pac. Nu de revolver, ci de inimă. „Neprețitul nostru coleg a murit la datorie”. Ași! I! murit într-un bordel. Soții dumneavoastră. Inși, sînt cașii, incorruptibili, invincibili. Repet: azi, ca întotdeauna, s-au purtat la înălțime. Inșiși domul ministru de Interne... Dar, văd, încep să vă plătisc cu problemele noastre...

film

Vis de ianuarie

E surprinzător să gîsești, a doua zi după premiera unui film, să-l vezi la jumătate de noapte. Săgar că nu te duci la cinematograful ca să vezi publicul, dar cum că cineva are un public generos, o asemenea primire rezervată te pune pe gînduri. De fapt afișul filmului Vis de ianuarie este lipsit de obisnuitele atracții — de eticheta comercială pe care casele de filme se îngrijesc să o facă mereu mai strălucitoare. Regizorul, Nicolae Oprițescu este un debutant. În distribuție capetele de afiș sînt necunoscuți publicului larg, iar fotografiile din vîrstă care promit un film de epocă, în care nu se văd revolvare sau zimbutul lui Nea Mărin, nu sînt nici ele de natură să te convină. Inapținutitatea comercială care se bănuiește încă de la intrare, se dezvăluie în toată splendoarea ei și în film. Spun splendoarea pentru că gestul de a face un film fără prejudecata spectacolului, are în el ceva eroic. Discreția cu care regizorul folosește materialul dramatic oferit de scenariul Andrei Boldur, delicatețea cu care trece peste momentele patetice pe care altcineva nu s-ar fi fișit poate să se speculeze, sînt un foarte frumos gest de respect pentru puterea de înțelegere a spectatorului, cu care nu prea sîntem obișnuți. Această deosebită discreție sîntese însă prin a instala în film o stare de confuzie, evenimentele amestecîndu-se pînă într-atît, încit lasă impresia că, în afară de înșiși discreția respectivă, regizorul nu a vrut să

televiziune

Tinerete și consecvență

Comunică și altceva. Echilibrul Mediter, al mijloacelor artistice, unui moderat cu care e restit într-o dimensiune artistică, fac din filmul Vis de ianuarie o lume închisă în sine, care-și trăiește viața proprie pe care nimeni nu trebuie să o adese-nă în fața noastră pe ecran. Faptul e că astăzi mai semnificativ pentru maniera de a face film a regizorului Nicolae Oprițescu, cu et scenariul abia în evenimentele vesele din comun: conștientizarea beneficiilor de la 1946, atentatul împotriva lui Mihail Sturdza, trecerea lui Liszt prin Moldova și înființarea lui cu Barbu Lăzaru etc., etc. Prezentul aspect de regizor al lui Oprițescu, le reduce însă la dimensiuni obisnuite. Liza însăși sînd coborît din legendă pînă la statura lui omenescă. Desi, așa cum spuneașm, afișul nu oferă nume anore. Arareori filmele noastre ne dau sentimentul unei distribuții atît de unitare; Gelu Nita, Iluminat de haloul romantic al compozitorului, Gelu Colceag într-o compoziție plină de farmec și Marcel Turcu în rolul lui Liszt, cu momente deosebit de bune, sînt evenimentele actoricești ale filmului susținut deosebit de inspirat și de muzica lui Mihail Melnicu. Un montaj inteligent se adușug celorlalte calități pe care, din păcate, regizorul nu încearcă să le impună — nădăjduindu-se că ele se vor impune de sine, ceea ce este greu de crezut.

televiziune

Tinerete și consecvență

Deșertul țării, ecranizarea celebrului roman al lui Dino Buzzati ne-a fost oferită ca un dar de televiziunea de miercuri, 18 aprilie. Într-o temerară încercare de a transcrie cinematografic universul intim al romanului, cu un minim sacrificiu operat asupra situațiilor sale, regizorul Valeriu Zurlini a lucrat cu mare finețe fiecare scenă, sugerînd și reflecind din detalii actual scenariu ascuns al timpului care la Buzzati manevrează din umbra personajele și le joacă aceeași fară. Atmosfera filmului e dominată de atipicitatea unui timp devastator care înființe personajele cu iluzia unei impliniri autentice, ca o promisiune îndepărtată, lăsîndu-le însă suspendate de așteptare de-o viață, o așteptare ce treptat se transformă într-un exercițiu al inutilității, la marginea unui deșert al istoriei detur-nate de la restul ei uman, unde dușmanul fantomatic, invizibil prin lunete militare, ia chipul uitării și al morții. Un film care ne face să credem că Televiziunea își poate recîștiga prestigiul prin consecvența unui atare program.

televiziune

Tinerete și consecvență

Deșertul țării, ecranizarea celebrului roman al lui Dino Buzzati ne-a fost oferită ca un dar de televiziunea de miercuri, 18 aprilie. Într-o temerară încercare de a transcrie cinematografic universul intim al romanului, cu un minim sacrificiu operat asupra situațiilor sale, regizorul Valeriu Zurlini a lucrat cu mare finețe fiecare scenă, sugerînd și reflecind din detalii actual scenariu ascuns al timpului care la Buzzati manevrează din umbra personajele și le joacă aceeași fară. Atmosfera filmului e dominată de atipicitatea unui timp devastator care înființe personajele cu iluzia unei impliniri autentice, ca o promisiune îndepărtată, lăsîndu-le însă suspendate de așteptare de-o viață, o așteptare ce treptat se transformă într-un exercițiu al inutilității, la marginea unui deșert al istoriei detur-nate de la restul ei uman, unde dușmanul fantomatic, invizibil prin lunete militare, ia chipul uitării și al morții. Un film care ne face să credem că Televiziunea își poate recîștiga prestigiul prin consecvența unui atare program.

televiziune

Tinerete și consecvență

Deșertul țării, ecranizarea celebrului roman al lui Dino Buzzati ne-a fost oferită ca un dar de televiziunea de miercuri, 18 aprilie. Într-o temerară încercare de a transcrie cinematografic universul intim al romanului, cu un minim sacrificiu operat asupra situațiilor sale, regizorul Valeriu Zurlini a lucrat cu mare finețe fiecare scenă, sugerînd și reflecind din detalii actual scenariu ascuns al timpului care la Buzzati manevrează din umbra personajele și le joacă aceeași fară. Atmosfera filmului e dominată de atipicitatea unui timp devastator care înființe personajele cu iluzia unei impliniri autentice, ca o promisiune îndepărtată, lăsîndu-le însă suspendate de așteptare de-o viață, o așteptare ce treptat se transformă într-un exercițiu al inutilității, la marginea unui deșert al istoriei detur-nate de la restul ei uman, unde dușmanul fantomatic, invizibil prin lunete militare, ia chipul uitării și al morții. Un film care ne face să credem că Televiziunea își poate recîștiga prestigiul prin consecvența unui atare program.

DOAMNA: Deloc, domnule inspector... Nu aveți un pahar de vin?

DOAMNA: Sau puțină brânză...

DOAMNA: Cu ceapă verde...

DOAMNA: Sau cu ridichi...

INSPECTORUL: Vă mulțumesc, sînteti foarte amabile. Așa cum v-a descriși în birou dumneavoastră soți? V-aș face o altă propunere culinară... La vreo trezeci, poate patruzeci de metri există o gheretă cu înghețată. Sînteti invitatele mele.

DOAMNA: Minunat!

DOAMNA: Ce galant!

DOAMNA: Ce calant!

INSPECTORUL: Vai, dar fără mine! Eu voi rămîne să ciocnesc, bărbătește, un pahar cu altă de fideli mei colaboratori... Spuneți-mi vînzătorului că veniți din partea mea și vă va servi ca pe niște regițe ce sînteti și vă aflați. Sărut minuştele... (Se conduce el însuși pași ca într-un cadru) Ei, dragii mei, acum c-am rămas între noi... Ziceam de un pahar... S-a umplut, năstărălor... Păi ce mi-ai făcut? Eu sînt om să-l bețelăscă ministru de Interne ca pe ultimul om? Hai-hai, fără! Că peritua nu ține! Și fără vin, că încă sînteti în misiune! S-o luăm pe îndelete... Nu nota nimic, dobitocele, că nu-i dezbateri în Parlament. Deci: ați fost la ARO, acolo ați ascultat ca și mine gargară la școala vorbitorilor. Pe urmă v-ați înconolat printre breslași... Pe tine, Marcule, fiindcă te-au recunoscut, ar trebui să te pun pe liber, dar fiindcă ai luat citeva scatoace fără să zici mlie o să te propun pentru avansare. Mai albește-te cu mulțumirile! De la ARO ați pornit lipa-lipa cu steaguri și fanfare spre Palat. Domnul ministru își freca miștile și-și sufla nasul de bucurie — că domnul ministru rămasese întotdeauna numai primăvara — că treburile merg bine. Și mergeau. Bravo, inspector, oamenii din mitală! Așa mi-ai spus, și n-a apucat bine să-și termine vorba că primele rînduri au și ajuns în fața Palatului, unde Majestatea Sa aștepta. Și ce l-au auzit urechile? (Seoale o birle) „Trăiască democrația! Vrem România liberă și independentă! Trăiască muncitorimea unificată! Vrem respectarea granitelor! Jos Garda de Fier! Jos agenții fasciști! Trăiască frontul popular antifascist!”... Și alte de-astea... Auz? Păi de ce v-am băgat, pușlamalelor, nenorocite, între ei? Nu vorbimăm cor vorbă? De încetează tu... Mătache atrage-mă mai abilită decît breslași adevărați! A, vrei să zici că dacă erai între măcelari ăia te făceau șnițel? Și ce dacă te făceau? Pe Marcu, aici de față, cizmarii l-au umplut de cucule marit? Nu, de ce pantof cu cucule? Și A murit? Nu, să vă fie curate! Potlogariilor! Domnul ministru a zis... Da' parcă mai era nevoie să zică domnul ministru? C-am văzut cu ochii mei. Și v-a văzut și Majestatea Sa. Bine că nu v-a cunoaște, că vă minca plutoni de execuție... Listele! Dar mi-ai listele! (Gazur) Ce faceți? Nu-aveți nici o listă? Păi cum s-aveți! Mama voastră de jigădit, cînd voi erați ocupați cu strigatul? Că de-asta vă plătește statul: să faceți propagandă comunistă. Cine-a fost capul care a sunit toată demonstrația? (pauză) Nu știți, hai? Bine, de-aci mergem la Siguranța Generală și-o să vă amintim. În citeva zile precis vă amintim. De la ce breslă e, mă? Spune că te bag în pămînt! Tăceți, ai, anafura cui v-a făcut! Japite. V-am spus: gura mică, urechea mare și voi taman invers. Păi unde vă treziți, mă? Sau cine vă credeți? Sau cine să vă cread eu?... Șterge-ți mucl, Manolule, și nu mai fă pe spașitul. Te uita! la picioare în loc să te uiti în coșurile lor. Aveau manifeste, năstărăle! O să ție dau să le citești la pîrnale... Ziua Muncii s-a transformat în Ziua Comunistilor. Gata cu smiorcălaia, Manolule! Acum să te ție, că vor urla zărele din toată Europa. Cînd nimeni nu zice nici mucl în fața nemților, românii se dau mar!... E bine așa, mă? Domnului ministru, în două ore, i-a albit mustața. Dau, inspector, nemții peste noi, așa mi-a spus. Și-asa o să fie! Pînă mîine dimineață, adunătură de curvari și bețivi, să mi-l aflați, pe comunistii care au pus la cale toată daravara asta. Că de nu... (între damnele) Că de nu... O, sărut minuştele...

DOAMNA: Era exact ce ne lipsea. Pe căldura asta...

DOAMNA: Eu, domnule inspector, trebuie să vă mărturisesc cu mina pe inimă că am mincat două. Una cu vanilie și una cu fistic. Am vrut să plătesc dar...

INSPECTORUL: Doamnele mele, dar v-am spus: ați fost invitate.

DOAMNA: Și învidiate. Pentru că atunci cînd am anunțat din partea cui venim, omenii s-au dat, cu respect, la o parte.

DOAMNA: Poate că n-ar trebui să spunem, dar citiva mîlcați au scupat.

INSPECTORUL: Lume măruntă, doamnelor... Nu dați importanță... V-aș ruga respectuos să vă înapoiați acum la domiciliile dumneavoastră conjugale. Dar, vai, fără nobilii și distinși dumneavoastră soți care au menirea de a căuta un răufăcător. Îi voi înapoia căminelor dumneavoastră în cursul acestui secol.

CORTINA

NICOLAE DAN FRUNTELATĂ

Tineri fiind

Tineri fiind, ca primăvara poezie, în primăvara plecam spre cîmpie cum pleacă mugurii și-și ducă puterea în fructul de veșnicie

Numele lor eșezindu-l zidirii țării acesteia, brațul și vizul, o, tinerețea născîndu-se pur din timpul, preaplinul, deschisul

Tineri umblind ca un zimbat frumos, ca o ninsoare de flori, luminată de la Dunărea noastră, de la munții ce sînt sigiliu pe istoria-ntr-oagă, curată

Tineri fiind și iubindu-ne casa limba și rostul, temeinicia lată ochii, forestul pe unde intră primăvara în România

VIOREL COZMA

Cunună

Intii de mai vibrează în inimile noastre Cu-a muncii și-a izbînzii deplină primăvară Ce-n ritmurii îndrăznește înaltă noi columne Să fie cîntecul la temelii de țară.

Armindeni ride-n floarea ce mugurii-și desface Și în seninul zării luminii larg deschis, în freacăntul uzinei și-n zăușul de tractoroare Și pretulinduri unde se împlinesc-un vis.

E sărbătoarea celor ce viață dau ideii Unii sub steagul reșu de comunist partid, Și toate citea estăzi sînt scris-n nemurire Spre viitorul țării căi noi ni le deschid.

Acum, cînd primăvara în inimă-petădă Ne toarnă cîntează și cînturi noi în gori, Ne înfrîmăm sub flumarii de purpură și poeză Să împlinim cunună intiiului de mai.

ION POPA ARGEȘANU

E iarăși primăvară...

E iarăși primăvară din sud și pînă-n nord Și se-aurăse cîștii și zăușii și merii Cotăbii lungi de iarăși aruncă peste bord O ultimă zăpadă la cumpăna lăcerii, Pămîntul cîntecului în aer catredale, De lum și miradenei pe creste de păduri Cresc mliei lîngă vaduri de lapte și cavale Le leagă-nă pășunea pe mii și mii de guri. O, țară, frumusețea e gemă-nă cu tine Cînd grîul pe cîmpie se-ntruce cu lumina În sintem lili care cîntim cum se cuvine Și-n vîrșă — libertate și-n singe — rădăcina.

CONSTANTIN ATOMII

Cer senin

Nis visele intrate în veșnică rodire, Se stringe-n stupii gliei al timpului nectar, Prin gînduri trece-o sevă de nouă împlinire, În haldă și mai mare ne crește pîinea lor.

Avem acum putere să ne-avîntăm spre-nalturi, Măreț n-îl Tricolorul ce flutură-n țării. Să ne-nveșmînta pururi doar ale muncii lălduri În frunte ni-i Partidul prea scumpul Românii.

N-î anotimp al vîrșii, de-o vreme, primăvară. Săvîrșie Acela ce ne-a adus-o-n plai, Făcîndu-ne mai mîndră și suverană țară, Mereu să dănuiescă sub cer senin de mai.

EUGEN EVU

Cuvîntul românîia

Visează semîne-n țărîni rădătoare Amfotele sparte și poezii de pămînt; Sărut un cuvînt luminind din izvoare Inimi și buze. Sărut un cuvînt.

De el răsuflarea mi-o sprîjin și cînt. Lîmpede vin din tot ce mai doare... Așa se întîmplă: ca o vindecare De timp și de rana semînzii din vînt.

Rugul de aur lîngă a-î otinge Sărut într-un cîntec credința că sînt Drape, prin ocașă lumină din singe, Flu și poezii al acestui pămînt — Prin suflet mă-nalț și sărut un cuvînt.

VIRGIL CARIANOPOL

Flori de mai

S-a întors în țară primăvara iarăși, Pămîniși de floarea trîburilor, Păștile-n stăruiri adus cu ele Mii și mii de gînduri, vizuri și culori.

Peste tot lumina vîrșiește drumuri, Gîla e bogată, eripi se deschid, Oamenii, spre mîine, merg înalți alături, Luminăți de-adinclul soare de Partid.

Pentru totdeauna țara e de aur, E argint în aer, lîngă pe plai, Filii drapele, inimile cîntă. Peste tot alcăduță n-ora mai de mai.

Parcă niciodată n-a mai fost ca estăzi, Nici alita viață, nici alit îndemn. Peste tot glia noastră, românească, Soarele și luna toarnă undeleam.

Cei care purtără trîncenele lupte, Cu urmași de cremeni, ca și alte dăji, Merg spre fericiu, unul lîngă altul Înfrînd stîndardul mării libertăți.

LUCIAN AVRAMESCU

Cînd floarea păcii

Tu patrie țil tot ce-avem mai sfînt în acest ceas de slavă și mîrire Cînd floarea păcii crește pe pămînt și crește-ntr-oagă în o noastră țară

în mine am comari pentru oricine de suflet, omie și povăz deschis spre cel ce-n strale blînde vine și cu lăstunii gîndului pe țară

de-aci din roua sufletului meu răsoare-n zori cuvîntul ce a mîre și-al gîndului albastru minereu pur săgetează-n nauri cu iubire

spre patru zări credința mea se-adună în mari sâli de sanc legămînt căci niciodată pater română jug n-a cîmpit cuiva de pe pămînt.

RODIAN DRĂGOI

Grădinile visează

Roua se hrănește cu cîntecul nostru grădinile visează flori ce nu se veștelesc niciodată mina cu pămîntul se-nțelege aici pa unde ideea nu mai trece însingurată

viața numai cu viață poate îl împodobită subvoarea știe că nu poate trăi fără noi pîinea la rang de omie se ridică și ierburile sună o cîntec sub plai

adevărul are farmă de inimă mugurii se apînd deodată în copaci și susură lumina în lanuri de seceră o, frumusețea nu-ți dă dreptul să taci

„De dragul lumii”

Urmare din pag. 1

vreau kilometru de sut se vede un pîlc de case cu acoperișuri de culoarea jîratecului seara, într-un viscol suav de flori de cîreș. Într-una din aceste case trădește Miron Abrudan, poetul care a împlînt nu de mult 65 de ani: un om cu față de copil, care povestind despre anii cîntecărilor, războiului și suferințelor țării plînge cu lacrimi de copil. Totdeauna am crezut că firele de păr cărunt sînt florile sărui din țînta noastră pămîntescă, iar Miron Abrudan a fost iertat de această „înflorire” tocmai pentru că a plîns mult în anii cei nefaste pentru țară, astfel că firea și poezia lui par să fie mai degrabă manifestări spirituale ale stilului eminent „dulce”, atît al pieșii cit și al artei: „Așa, în aurora zorilor / În cîntecul priobitorilor, / De dragul lumii și al dragilor / Cîntă odată Tara Pașilor. // Străfulgeru atînci cîntărilor / Ecou în toate depărtările; / De ureții semei al lupilor / Se-nfiorau măciile astupilor // Venită mai la urmă moinele / Cu neguri și-necupră doinele / De dor, de jale, și tristețile / Ce amărîră-n timp vîrșile // Dar în cîntec în largul zărilor / Cîntă-vom iar Cîntări Cîntărilor // Va fi un pranic al petrecerilor — / O sărbătoare veșci vecilor”. Portretul acestui poet nu poate fi lipsit de imaginea omului trudit, apneat pe connele plugului, a țărânului cu coasa ori cu sapa în mîini sau a cîntărețului din strad, rîndind convinsor, bătește drapelul, Lumina și seninătatea acestui răpod vin dintr-o nevoie adîncă de exercițiu al sincerității: „În ritmul meu vedeam fecioarele / Vîsind cu mîri frumoși ca soarele / Din țara cu opanele / Și-n așteptări — să-ncepă muncile / În bîiam atunci, pe toate luncile / Iubind și hăluind cu pruncii (toate).

Remarcat în ultimii ani de poetul Nicolae Brînduș, Miron Abrudan a reprezentat, la gala antenelor realizate de Adrian Păunescu, poezia scriid de țărani, iar mai tîrziu a înemeritat premiul I la etapa județeană a „Cîntării României”. Cînd glas unei sincere vanități, poetul din Căhesti este fericit că majoritatea cîntărilor să îi apreciază poemele. „La noi în ant se sînt vestit și prin ceea ce, de multe ori, după ce tragem o brazdă ori sagem un șir de porumb, mă apucăm la capătul holet, mai scriu o strofă, fiindcă v totdeauna am scris de dragul lumii”, spune poetul.

Vizul are, în concepția lui Miron Abrudan, virtuți modelatoare, comparabile cu ale destinului sau sorții: „Aștăzi vreau să plec la țară / Mama după mine; / Primii pași îi fac de seceră / Următorii mîine. // Desi vîrșii trei oazele / Iară pomi și poame, / Pozi să plîngă; cu lacrimi grele: / Am murit de foame. // De-î visa, pe-o culme verde, / Fluierînd cîobanul, / Cerul sfînt să te dezmetie, / Voi vent la anul” (La plecare).

Așteptăm cu încredere editarea de către Casa creației populare a județului Bihor a unui volum care să reprezinte scrierul de o viață al poetului Miron Abrudan.

ION ANDREI

Liber în patrie

e posibil și cred liber în patrie cum nimeni în lume nu se simte mai bine un salcim să înflorească lîngă cea mai adîncă fîntînă

acolo unde există deșertul un salcim să înflorească pentru poezia Lumii și nici o casă nu va mai trăi frica unui zbor metallic.

GHEORGHE DARAGIU

Armindeni acum

nu sper într-o nouă tinerețe o trăiesc pe aceasta ce-o am cum își trăiește pădurea copaci

nu sper într-o altă tinerețe o trăiesc pe aceasta fără răgaz pe străzi în tramvai în gesturi nimeni nu poate să-mi dăruie o altă tinerețe veadată

cu păsării în aripa fîntîi nimeni nu-i poate da zvicnelul primului zbor

acum viața-i un cîntec prieteni să-l trăim cum își trăiește pădurea copacii.

Anotimp

Urmare din pag. 1

nele acestui pămînt cit o grădînă în cosmos față de imensitatea altor planete, acest pămînt mărgăritar albastru ieșit din iarnă, devenit dintr-odată iarăși numai podobași și aniversare, numai cîntec și chemare.

Primăvara, vremea regășirii perrechii în vederea nuiții din care se aleg loanele de aur ale pruncilor pe fața pămîntului. Rîndunele și-au început lucrul la cuburii pe sub streșini, columbele pe crengi în gîngure, căută loc liniștit unde să privegheze ouăle imaculate pînă se vor alege a zbor.

Orîndue întorcîndu-se pe cale de întîmoină o nouă înflorire, cele mai umle unghere, iarba cea mai de rînd se îmbracă în strale împărătești, liliacul cîmpului și năsarile cerului devin iarăși pedagogii umanității în fața cărora rîmii descoperă. Fiecare după felul lor, ataracul, a devenind-și sămînta de origine se perînd de cum au plecat zăpzele pînă în altele în cohorte senine în toate nuanțele și miroasele pe sub stele prin fața noastră, florile mlie și miliardele cu ficare ar incuizabile în a reveni mereu aceleași și tocmai de aceea de necuprins spunîndu-ne același adevăr tulburător că trebuie să țil legătura cu lumina ca să poți deveni floare iar odată în floare prin iertă de miroase să stii că ai trecut în eternitate.

Acum pricepem ce dar este vederea ochilor încredințată față de atita frumusețe, ce mimne este putița amoroșii mîlțioarelor încărcate de aur ce varsă mir, ce cald e zvicnelul mlieului strîns în brațe de pruncii în zvenet murmurînd ca undă zvorului în ulcioi, dună alul matern.

Se deschișă uriasc lălelele a cîntăci solenică vîrșată peste lume cu sase petale ce pleacă din hexagonul interior mîlțului în care este înfîptă tridic de aur făcîla pistiului. Florile — cele mai puțin atîlne de pribănie din tot ce există, iar pentru ce noi oamenii să ne putem bucura din toată inimă, să rămînem liberi în cămărarea copilului, florile ne vin în preajmă ca dar, nu sînt opera noastră care ne-ar putea face orgolioși, mîndri, împutîndu-ne pentru ca lumea să o putem vedea cum este, să ne ferim în mijlocul altor frumuseți, ea nu este în ce are ea mai tînlic și înevitabil opera noastră că să ne împovăreze și coplescească, să ne îngrijoreze și distrugă. Ne ests dăruită, trandafirul ne este dăruit, pentru că prețul său este atit de uriaș înclit numai că dar poate ajunge în vreațma noastră iar ca răsunat să scînteie în albastrul ochiului, ambii vîd — în chiar proptirea lucrării — etape în neînțetă adîncire, a diversificare, îmbogățire procedură la actuală. Desigur, refuzul „instituționalizării” nu este prejudicios calității, starea de permanență „tranziții” nu induce vreun caracter efemer, conjunctural al opus-ului.

Nicolae Brînduș, artist de factură acumulativă, senică, se realizează în diversitatea preocupărilor, a aspectelor de tehnică compozitională, de componență a ansamblului. Demersul său compozitional constă, am spune, din aducerea la același numitor a diversității, al unui numitor care este cel al naturii tale muzicale aplicate, imediate. El trăiește muzica în concretul său imagistic. Cele patru lucrări cîntate — Cantus firmus, Valuri, Match, Infra-realism — sînt tot atitea direcții de re-creare a muzicii, de relaționare internă a parametrilor. Obiectul demersului său rămîne actual cîntării propriu-zise, mai larg al scenicității în actu (Infra-realism). Domină, cu personalitatea sa fermă, diversitatea, multiplicitatea căilor de lucru.

Lucian Mețianu este o natură reductivă în concert, a prezentat patru variante ale aceluiași lucrări și încă două lucrări, alese parcă pentru a arăta dănuirea în timp, circularitatea ideilor sale abstrase din realizarea efec-

radio

Univers 20

Cluburile dedicate tinerilor s-au înmulțit. Alături de adolescenți inventivi și curioși și de invitații lor, alături de călătorii pe meridiane diverse, a apărut și un... secol 20. Era și cazul, era și timpul, zic eu, pentru că, uite, luajii cu multiple preocupări, n-am observat că a venit primăvara și a dat colții ferbi, tot așa era să uităm că în curînd (în fond, ce conțază 20 de ani pentru un secol?) trece și secolul 20. Emisiunea de miercuri (pt. III, cu reluarea obișnuită joa pe program) l-a luat locul „Tehniciului” și a debutat promițător. Fără a trîta spiritul celuiilalt club „Univers 20 are însă în premisele expuse, o orientare mai largă, producîndu-se o mutație de nuanță, dar necesară: educarea tinerii generații în spiritul materialismului istoric și dialectic; din perspectiva formării unei culturi științifice. Așadar, emisiunea scutează cu ochul o-mului de știință nu numai universul acestui secol, ci și evoluția omenirii de pînă acum. Orientul presupune o concentrare a problematicii, găsirea celor mai interesante teme de dezbateri.

Intorcerea la origini — îată una dintre ele. Păstrînd încă enigma, nelămuriri sau chiar incertitudini (toate acestea datorate timpului — cel care a păstrat sau nu argumentele decisive teoriei) apariția omului ne pămînt sîcietă explicății, dovezi. În cadrul generos al unei teme „Om — produs al evoluției”, problema originilor nu putea fi trecută cu vederea. Sub-înțem că ea, a fost dublă (și susținută și de alte lucrări pînă de întrecere cu privire la culturile preistorice, sau cu privire la ipoteze științifice și pseudo-teorii antropogenetice. Argumentele științifice au fost susținute de perso-

plastică

Curtea amintirilor

O interesantă problemă de gîndire artistică ridică expoziția tinărului pictor Alexandru Chira, deschisă la Simeza, cu titlul Tăușeni 124. Catalogul conține un text programatic ce se vrea cheia lumii revelate prin lucrările din cele două săli: „Tăușeni — 124 este o curte-angrenaj, un perimetru biografic, poem-îngăduit”. Sugestia ar fi, deci, de ordin literar, cuvîntul fiind merit să înlocuiescă semnul plastic, aducînd în prim plan învocația, aceluși de care-l face pictorul la constiința privitorului, de a ordona realitățile propuse prin mijloace literare și de a crea un spațiu nou, impregnat de vis și înstat de nemărginire. Îngăduirea ar fi astfel numai o formă de coagulare a energiei care se propagă cosmic. Tentativa este ambițioasă și interesantă. Chiar și efortul de integrare a cuvîntului în lucrarea picturii reprezintă o formă incitantă de unione artistică. Din păcate, cuvîntul este explicativ, mai mult decît sugestiv, acoperînd o carență de elaborare plastică. Descoperirea elementelor, sau „inventarierea” lor, cum îl spune Alexandru Chira nu conduce întotdeauna la o realitate nouă, cu toate cele trei etape prin care trece apoi întregul proces. Cuvintele-obiect, cuvintele - compuse, cuvintele - verb funcționează prea adesea în chip de „note”, de legendă a lucrării, devenind un balast, în cluda feroților lor poetice. Organizarea spațiului plastic este ingenioasă (îndeosebi în instalație pentru rememorare „cu legendă-îmventar și cu 4 buji de alimentare) sau în Cîlopot-cuș și în Roza simjurilor), dar procesul se bazează

muzică

Două portrete semnificative

Portretele camerale ale Filarmonei „George Enescu”, ciclu care explorează acum generația compozitorilor, a aspectelor de tehnică compozitională, de componență a ansamblului. Demersul său compozitional constă, am spune, din aducerea la același numitor a diversității, al unui numitor care este cel al naturii tale muzicale aplicate, imediate. El trăiește muzica în concretul său imagistic. Cele patru lucrări cîntate — Cantus firmus, Valuri, Match, Infra-realism — sînt tot atitea direcții de re-creare a muzicii, de relaționare internă a parametrilor. Obiectul demersului său rămîne actual cîntării propriu-zise, mai larg al scenicității în actu (Infra-realism). Domină, cu personalitatea sa fermă, diversitatea, multiplicitatea căilor de lucru.

Lucian Mețianu este o natură reductivă în concert, a prezentat patru variante ale aceluiași lucrări și încă două lucrări, alese parcă pentru a arăta dănuirea în timp, circularitatea ideilor sale abstrase din realizarea efec-

atelier literar posta redacției

SILVIU L. ALEXANDRU: Și acum vreo trei ani am mai discutat despre prețul multelor plăceri (prea multe pentru dvs. și pentru noi) pe care ni le trimitem, ca și acum. Dar, în ultimele de-acum, se fac vizibile unele noutăți îmbucurătoare: unele texte mai îngrijite, mai multă substanță, mai multă vibrație. O serie de pagini merită atenție („Punct de vedere”, „Sărare înverze”, „Iarna”, „Fasarea focului”, „Ochiul adânc”, „Inscripție” etc.). Ce păcat că în viteză cu care scrieți, nu mai aveți timp să duceți până la capăt, până la desăvârșire, gândul început, vizuina, imaginea, cîntecul, multiplele implicații creatoare ale „punctului de fierbere”, ale stării de grație, ce păcat că nu mai aveți timp să îndepărtați zgura și rumegușul, să limpeziți cuvintele, expresia, să asezați versul în armonia lui depănită, definitivă (așa cum, desigur, vă sună în „Urechile dinăuntru”) etc. etc. Cel mai caracteristic exemplu îl oferă „Răstignirea zeilor” (inspirat, se pare, de un foarte recent documentar TV) un poem amplu, pe o temă generoasă, pe care ni l-ați trimis în studiul de bruion preliminar, aruncat pe hirtie „în doi timpi și trei micșări”, neglijent, cacofonic, urit (deși „materia primă” nu-l lipsește și nu-l denădăie). Dar, la un asemenea poem — ca amplasarea tensiunii, semnificația, condiția prozodică, etc. — ar trebui să lucrați luni de zile sau ani (reminesc lucrărilor de 15 ani la același manuscris intitulat „zei și zei de variază, dinău la cea definitivă”). Trebuie să faceți ceva pentru a ieși din această inertie nefastă, altminteri, e răsunet de strădanie, timpul și talentul dv.!

ADRIANA MANOLESCU: Citeva versuri delicate, încă timide, sovătoare, dar nu lipsite de perspective („Iarăși”, „Sentiment regăsit”).

P. IVASCU: „Portar de zi”, slabă, însășiată, schematică. „Zburase”, în nota obișnuită (Găsiți, totuși, posibilitatea de a folosi o mașină de scris).

IOACHIM ENACHE: Interesantă, „Inmormintarea” și scrisă relativ îngrijit. Nu lipsesc, totuși, unele sovăle și stingăci, dar nici bunele perspective.

B. MARIAN: Putine lucruri, de data asta („Astrit”, „Ce înțelegi tu”). O impresie generală de stagnare, de plafonare.

M. CRISTOFAN: Se confirmă bunele începuturi („Bunco”, „Ochiul bunicului”, „Incepe”, „Fratele meu”), dar nu e cazul să vă „culcați pe lauri”, ci, dimpotrivă, să vă intensificați pregătirea pentru această meserie care nu e deloc ușoară.

M. ZGÂRCU: Vă dorim însășiătoare grabnică și vă așteptăm.

V. ANDRESCU: Versurile nu ne aduc noutăți, din păcate (ceva, în „Invingător invins”). Dar scrierea, chiar dacă n-are întotdeauna dreptate, e un lucru serios, pertinent, cu bune înregistrări pentru critica literară, publicistică, etc.

I. PLEȘA: Pe linia plicului precedent. Ceva mai bine, pară, în „Transcendența”, „Spirală”.

COMAN ANTON: Nici acum nu se pot observa ameliorări, progrese. Nu e de mirare, dacă ținem seama de imensa cantitate de versuri pe care o asternem pe hirtie (și asta, în puțintel timp liber pe care vi-l îngăduie grelele obligații școlare). Cînd mai aveți timp să citiți? (ocupația, pasiunea primordiale a unui adevărat student!) cînd sperați să vă înghebați un orizont de cultură (deocamdată, foarte sărac, precar), orizontul de cultură al unui intelectual adevărat (ceea ce, după citit

pare, aspirați să deveniți), cînd mai citiți de plăcere lecturii, din curiozitate, multiplă a omului tânăr care simte, pentru dezlegarea nenumăratelor taine și necunoscute ale lumii, în general, și ale lumii poeziei, în special? (poezie pe care v-ați apucat s-o „produceți” în serie mare, fără nici o pregătire preliminară sau paralelă și cu o înțelegere cu totul sumară, insuficientă, asupra fenomenului, asupra istoriei, legilor și condițiilor lui specifice, intime, etc.). E cazul să încercați să vă dați un răspuns (în primul rând dv. înșivă) la aceste esențiale întrebări.

IONEL BLIDARIU: Sint unele pagini în care miște poezia („La circ”, „Tablou”, „Nedumerire”), deși nu lipsesc nesigurările și stingăciile în proză, excesele explicative, metaforice, alambicate, seci, greoaie. Să vedem ce mai urmează.

Pompiliu Udumă, Ion Craiva, Virginia Bogdan („E timpul”, „Abia înspre orizont”), Ovidiu Anton, Mihail Tudorancea (chiar și cîntecul din „Blaze și grădini”), Dan Marin, J. Lili, Anton Găgă, S. Calomel, Lia Manoliu, Dumitru Branc, Marin Ciocanu, Constantin Irim, A.C. Milos, G. Millaru (ceva în „Pădurile de gianduri”), Amar Grassy: Nimic nou!

Dan Saadru (ceva, în „Dorință pierdută”), Nicolai Fintescu, Marian Florin, Olimpiu Gheorghiu, P. Drăgăneș, Corneliu Miron, Anicet Caraliu, Costel Bunea, Ștefan Martinescu, Nicolae C. Cristian, Georgiu, Amelia Anton, Felician Romascanu, Adrian Andrei (ceva în „Florală”): Încercări de nivel modest.

Geo Dumitrescu
N.R. Manuscrisele nu se înapătează.

Un cîntec de zori

Nicînd mai mare fericire n-am vădit cum-n noaptea trecută de august. Trestii și frunze, ierburi și frunze, foșneau stîns, luncind lîngă noi... Căci eram doi în barca din vis ce tu ai desprins-o de maluri împingînd-o în lumea vecină. Și nu era nici zi și nici noapte pe ape, ci un omagiu aburos ori poate zorii dinți?! Și-am stat atît de aproape, lîncîți și-am simțit pe față, pe umeri privirea. Spuneți-mi cite corăbii pe zi ori pulea duce oțla lubre cît barca aceasta de-o noapte plutitoare sub stele, trecînd printre-maluri ovali clare împinsă de un ram? În noaptea trecută de august, ce n-aiuzim vreedată, culeam, culeam... Auzem, auzem, o pasăre blîndă zburînd de pe ape și potîrii aripilor ei de mătase Din cerul înalt, vioriu, mi-au căzut pe buze, pe pleoape, Zece ani mai tîziu

ELVIRA BREZEANU

Dialog

Hai mai aproape să-ți zic o vorbă i-o spus soarele grîului și grîul curios din fire s-o dus
Mai aproape de soare ce
Vrei să-mi spui el ce vreau să-ți spun i-o răspuns soarele atunci hai și tu mai aproape și-ți spun și grîul curios din fire s-o dus
și mi aproape de soare dar ce ce vrei să-mi spui, hai că mă
Faci curios el ce vreau să-ți spun
Hai vino mai aproape că vreau să-ți spun la ureche a ceva important și grîul curios din fire s-o dus
Mai aproape și mai aproape de soare
Dar ce ce vrei să-mi spui
Fie-ți milă și-mi spune că deja
Sint polid și nu mai pot urca
Și ce vreau să-ți spun i-o răspuns soarele atunci
Voiam să-ți spun că vin secerătorii.

TRAIAN FURNEA

Giordano Bruno

Nu trebuie să îl astronom
Căci el a spus
(Simplu, așa cum respiri)
Că-n singele tău
Pulsează cea mai apropiată
Galaxie,
Cu milioane de soți arzători
Născuți din flăcările
Celui ars
Pe rug.

VALERIU DRUMEȘ

Desen de Raluca Grigoreca

Regăsire

Nu mai sint în acest glas ce vă spune că a femeie aplecată deasupra unui vis este o frumoasă proprietate a lumii, nu mai sint în aceste cuvinte în care lanuri de grîu cu o trectoare blindată loc hor în jurul soarelui în care piscuri de bucurie stau ascunse în frunzele somului, nu mai sint în acest glas ce vă spune că vîzduhul e limpede cînd în anotimpul ochilor tăi roua poartă de grijă ierburilor, nu mai sint decît un pîruș subțire de cîntec cerînd lumii coroana de zeu pentru fruntea oamenilor.

V. PETRESCU-MARGEAN

Mers

Vine casa după mine, doamnă,
Cum vine după mine, doamnă,
Alargă pe drumurile mele,
Că-n singele tău
Pulsează cea mai apropiată
Galaxie,
Cu milioane de soți arzători
Născuți din flăcările
Celui ars
Pe rug.

O fereastră s-a deschis
Și a devenit ochii mei,
Un picior e cașul de fum,
Ușo devine inimă și bot,
Bote ne-ncet și-ntr-o clipă:
— Unde ești? Cît mai ești
Lumină?

DAN-BOGDAN ANGHEL

În dreptul inimii

Am căzut în ispită,
Am ce mă alfu!
Din herghelii albastre ale cerului
un armăsar năzdrăvan
mi-a dot în cap cu o capotă
de aer
și mi-au crescut frățioare
aripi argintii la picioare
pe ceală o coamă invizibilă
prin nări
a început să-mi vină un miras de depărtări
cîmpul mi s-a făcut sub picioare covor
și am început să zbor
peste sulete peste tot ce există
uimî de miracol și de putere
vrîjdi de a putere tristă
care mă cere... mă lat cere...

Sînt așa de sus și mă tot sui
că umeri n-o să-mi încop-n stotui
de marmuri de bronz de aur găbui...

Măgî bătrîn... bătrîn...
care umble prin spații de milioane de ani
în prezic
c-o să zbor... și o să zbor...
și o să mă ridic...
dintr-un trup în alt trup dintr-un cer în alt cer
și o să mă curăț de zgură
ce da o ruginită armură
pînă n-o să mai rămînă din mine nimic
nimic al meu
și o să mă transform în Marele Nimic
cu alte cuvinte o să fiu Dumnezeu.

Ca semn distinctiv
o să port în dreptul inimii o stea.
Asta-mi mai lipsește!

EMIL GAVRILIU

DIN POEZIA MILITANTĂ A LUMII

KHUTA BERULAVA

(U. R. S. S.)

Lui Lenin

Dăinuiește în timp o obicei milenar:

La dispariția culva
Două date îi rămîn săpate în piatră
Monumentului, bine cunoscute tuturor.
Acea a venirii sale fericite pe lume
Este prima, iar a doua și ultima dată
Este a decasului său ireversibil.

Îotă, acesta a obiceiul milenar...

Pentru tine, lucru nemălîntit,
Doar o singură inscripție a rămas
Săpată cu litere de aur în marmură:
Alături de data certă a nașterii tale,
Moartea peridă și neincercătoare
Nu va îndrăzni niciodată să se orole.

AGOSTINHO NETO

(Angola)

Simfonie

Cîntecul melodios al curmalilor

troznind surd în furia unei silvătăi

Culoare

horcăt

neliniste

și muzica oamenilor

căliți în focul bătăliilor pentru patrie

Zimbete

durere

neliniste

și lupta glorioasă a poporului

Este muzica

ce-mi incintă sufletul.

MICHEL CAHOUR

(Franța)

Poem

Dacă copilul se stînge lîră ca pasărea să

tenască,

Dacă durerea zvonește din timpuri proa

îndepărtate,

Dacă arborele se usucă în ochiul unei mlaștini

închise,

Dacă pasărea albă impietrestie la un semn de

vioaj,

Dacă femeia se prăbușește la picioarele unui

zid antic,

Voi face din cuvintele mele o armă împotriva

marții.

In românește de

Petru Dan Lazăr

Picasso: „Guernica”, 1937

ABDU-L WAHHAB AL-BAYATI

(Irak)

Fraților oameni

Am băut din vinul amirului vîndînd în ziua

noapții lui soai,

m-am mincat otrăvitele sale mincări,

m-am lovit de grijii, fierbințole și gresite,

am devenit în palatu-i a piatră

vene de-o noapte în zori ne-ncetate,

o ghițara cu strună tăiată,

veche montie din abă, cui pe care să-i bata,

zero rotindu-se-n gol, o porintă unealtă...

Pe cînd luna se depărta prin camera mea

și ploaia spăla

suvițele pomilor,

m-am smuls din palatul său, am spart piatră,

am întins lăutelor coarda,

am întins apoi către dimineață

mină mea, o albă de gheață

mină care-mpietrise și-a devenit

lîră să știu, acestui emii

hongerul gîosul său lîng glasul-mi ciobit;

mină pe care-o am redăbîndit

o întînd să deo viață celor nesufletătoare,

ii spun: oare să semeni —

o întînd către soare, ploaie și boare,

fraților oameni.

In românește de Grete Tartler

KOSMO PETERS

(Republica Sudafricană)

Cîntecul pe care le cîntăm

Ne cîntăm fiii care-au pierit în lupte

care-au căzut în bătălii riscîndu-și viața

prin ploaie de plumbi

cu singele-nchegat la temple.

Noi cîntăm viața ce-o poartă femeile în pîntec

cîntec despre mîdălele care dau rod în

primăvară

cîntec despre florile ce le-am udat cu sînge

cîntec despre eroii ce se înalță din praful și

intineric.

In românește de Nicolae Nicoară

VICTOR JARA

(Chile)

Sintem cînei mi

Aici, în acest mic ungher al orașului

sintem cînei mi.

Cîii vom fi, cu totul, în toate orașele

și în întreaga țară!

Sintem aici zece mi de miini

care seamănă grînele și fac să meargă mașinile

din fabrici.

Cîtă amenință

ingrămădită laolaltă cu foamea, frigul, nalinștea,

durerea, presiunea morală, teama și nebunia.

Șase dint-o noapți s-au pierdut

în nețărîmirea stelelor.

Unul din ei a murit. Un om lovit cum nicînd

n-am crezut

că ar putea fi potopită de levituri e ființă

amenească.

Ceialți au vut să își înlăture toate tamerile,

unul sîrînd în gal, altul izbîndu-se cu capul de

pereti,

dar toții... toți cu privirea atînită asupra morții.

Ce spaimă stîrșește chipul focismului...

Pentru ei singele vîrsat înseamnă medalii.

Omarul înseamnă un act de eroism.

Oare aceasta este lumea pe care ai creat-o,

Dumnezeule meu!

Pentru asta ai irosit șase zile de muncă!

.....

Aici, în acest mic ungher al orașului,

sintem cînei mi.

Sintem zece mi de miini care produc.

Cîii sintem, oare, în întreaga patrie!

Dar singele tovarășului presedinte

lovește mai puternic decît bombele și mitraliile.

Așa va lovi, din nou, pumnul nostru.

In românește de

Eugen B. Marian

(poet, compozitor și cîntăreț chilian, care a murit

în lagăr în urma torturilor îndurate).

.....

● SUB TITULU: „Noul romantism”, cărțile

„Romantism absolut” și „Pragurile de la Wood-

field” sînt recenzate astăzi de elogia. Critica

apreciază că victoria stilului romantic și a pato-

siului liric în proza lui Gozague Saint-Bris și

Nicolas Brehal constituie un semn de însurecție

împotriva unor taburii respectate cu multă obe-

diență în ultimele decenii. „Există, deci, în fîrta

umană aceea sursă din care împrejurările naec dem-

nitărea sa și durată creației (...). Deci, în toată

simplitate lor, acești tineri se devotază artii care

li inspiră, fără a ține cont de obstacolele, destul

de demodate, care li-au culpabilizat și restat pe

unul dintre cei mai străluciți scriitori de limbă
orisi. În mod special, comentarii opere sale au
remarcat în mod deosebit „Pictura”, „Pictura”,
ritualul și reînnoirea în întregul din străvechile
ritualuri ale comunității orisi. Sitakant Mahapatra
este, de asemenea, autorul unor studii valoroase
și unor analize care devoluie pentru prima
oară, lumii moderne trumșește silabice a unor
festivaluri dedicate zeilor păgînii în micile sate indiene.
Cu predilecție, critica a evidențiat poezia
intoneată într-un ritual dispărut încă din secolul
XVIII, care prevedea sacrificii umane. Opera
poetului indian are altă semnificație antropologică
și una estetică.

● STRĂVECHILE MONUMENTE ale culturii me-
diievale bulgare reprezintă și azi un titlu de mîndrie.
Vechea și celebra minăstire Rila, centru agri-
cultural și rezidențial al monahilor, este studiată
de specialiști și admirată de toți vizitatorii
pentru unicătatea trăsăturilor sale arhi-
tecturale și bogăția sugestiilor artistice. Temele de
cultură bulgară sînt profund semnificative pen-
tru destinul sud-estului european. Iar comparatiști
subliniază relevanța intensă de manuscrise și stîr-
șele legătura care există între marile centre scri-
turale în tot timpul Evului Mediu, o atînd și no-
bilită solidaritate culturală.

MONDORAMA

Fața ascensă a zimbetului

În Herald Tribune, comentariul demara
lent pe imaginea unei frumoase după-
amieze de toamnă, în decursul rugîntu
și tăcut al unui parc a cărui linște era
doar tulburată, din cînd în cînd, de strigătele
vioase ale copiii ce se jucau la școala de
dîncat de soare. „In fața școlii se plimba încet,
văditoare, o tînră femeie al cărei păr blond se
rumenea în văpaia soarelui. Păsea cu grația fi-
nerii, zîmbînd din cînd în cînd imaginii unui
vis plin de interioră poezie”. Frumos.

Fata în cauză, 28 de ani, 1,80 m., 70 kg., este
centură neagră karate și are în buzunarul hainei
un mic vaporizator cu substanță paralizantă. Mes-
eria: gardă de corp la o instituție particulară
ce se ocupă cu protecția personalităților și, în
ultimul timp, de cea a copiii. Acum doi ani,
o asemenea întreprindere se pare că nu există
nicăieri în lume. Astăzi sint cu zece. Cu per-
sonal calificat, creșterea generală a violenței dar
dispunînd, în paralel, de o vastă rețea de infor-
mare electronică. Pe lista „obiectelor de studiu”
ale tinerilor candidați la nobila meserie propușă
de societățile în cauză, „lupta corp la corp”,
judo, karate, „full-contact” — sport apropiat de
tehnica karate, mînuirea armelor de foc, studie-
rea psihologiei criminalului, a teroristului. De
aici și explicația zimbetului nostalgic al tinerii
blonde ce se plimba încet prin fața școlii. Se
apropia ora de leșire și, cum se stie, momentul
critic se situa tocmai între apariția copilului pe
poartă și intruducerea lui în mașină. De aceea,
concentrarea asupra unui eveniment înamie care,
deși în proximitate, nu trebuie să bănușcă
nimic...

Foarte recent, agenția Reuter informa că
„Risks International Incorporated”, asociație
creată din inițiativa unor foști experți ai ser-
vicilor de contrainformații ale forțelor armate ale
S.U.A., și-a programat computerul pentru a
putea furniza informații la zi asupra tuturor ac-
țiunilor teroriste sau răpirilor de persoane, sem-
nalate în toate colțurile lumii. În schimbul
sumei de 900 de dolari (costul unui apel-cerere),
la o simplă apăsare de buton, se pot da infor-
matii referitoare la localite unde au avut loc
atențate precum și amănunte asupra modului de
acțiune al teroristilor. De asemenea, pot fi puse
la dispoziția celor interesați detalii privind ni-
mărul persoanelor care au luat parte la atențate
respective și chiar tipul și calibrul armelor
de foc folosite cu aceste prilejuri. În memoria
calculatorilor firmei sînt înregistrate cele peste
7 000 de atențate comise începînd cu anul 1970.

Cifra este enormă. Iar implicațiile ei în ce pri-
veste viața socială a acestui sfîrșit de secol sînt
foarte grave. Iar lor li se adăuă, ca înt atîtea
avertismente ce nu pot fi ignorate, altele, diver-
se, multiple.

Un alt recent raport, cel al Institutului peda-
gogic național din S.U.A., oferă o serie de date
alarmante ilustriind, mai bine decît orice comen-
tariu posibil, creșterea generală a violenței. În-
dicile fără precedent al eriminalității în rîndu-
rile minorilor. În anul 1977, se spune în acei
raport, elevii americani au comis 100 de omu-
cideri, 12 000 de jafuri cu mîni armate, 9 000 de
violuri, 207 000 de furturi. În perioada ultimilor
13 ani, conținînd documentul, criminalitatea în
rîndurile tinerilor a crescut cu aproximativ
245%, fiecare al nouălea școlar sub 18 ani omi-
tînd cel puțin un act ilegal. Meseria de profesor
a devenit de-a dreptul periculoasă, dacă ținem
seama că, în perioada respectivă, 5 200 de cadre
didactice au fost supuse unor acte de violență
din partea

Neîntreruptul cîntec al țării

nu de mult, sub cupola Marii Adunări Naționale, am putut asista la ceea ce, omoneste, se cheamă cîntarea supremă a minții și brațelor celor ce muncesc pe acest pămînt fără descehrire de naționale. Festivalul de închinare a înaltelor distincții județelor și unităților fruntase pe anul 1978, s-a constituit într-un vibrant îndemn la acțiunea cu fermitate pentru înfăptuirea neabătută a programelor și planurilor întocmite în toate domeniile de activitate.

Asadar, prin reprezentanții noștri, un popor întreg am simțit, ca de multe ori, că avem datoria de a răspunde cu tot sufletul acestei chemări, că noi locuitorii acestui pămînt românesc sîntem onorați să dăm dovadă de responsabilitate și abnegație în munca noastră, răspunzînd încrederei pe care ne-o arată partidul, străduindu-ne să asigurăm îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan în acest al patrulea an, hotărîtor, al cincinalului.

Și faptele noastre confirmă, și de zi de zi. Devadă că munca dreaptă, cinstită, a devenit o persoană de onoare al acestui timp. Unde anume? Peste tot. Tare este un uriaș santier. Tare păstrează ceea ce este mai bun, mai curat, mai frumos. Iar în zilele de sărbătoare a sufletului. Tare nu se dezvăluie tuturor într-un singur cuvînt: MUNCA.

Nu mai înțelege pe nimeni faptul că oamenii muncii pun în fața oricărui obligat un plan ce trebuie îndeplinit la timp și exemplar, un produs a cărui livrare nu poate sursele amînării, o termocentrală care ar ridica potențialul energetic, o noapte albă pentru piinea semenilor, un zimbet pentru o clipă de răgaz.

Nu mai înțelege pe nimeni faptul că undeva, într-un sat, înțelepciunea cooperatoare, mame, au acționat pentru ca, înființarea unei creșe Cîmpul de căldură să fie deplină cea de toate zilele. Și acest timp se cere îngrijit întocmai ca un copil. Iar ele, femeile satului, știu asta. Pleacă în zori, odată cu răsăritul soarelui și se întorc tirziu, cînd se întunecă. Și în tot acest timp, alte femei, educatoarele, îi învață pe micuții copii ce înseamnă pămîntul și ce mărețată ce nobilă este truda pentru păstrarea acestui stral verde și nemuritor.

Zilnic, televizorul ne aduce în fața ochilor imagini din țară. Și tot zilnic, de ce mergem la școală, la întreprindere, ori pe stradă, avem prilejul să ne confruntăm cu realitatea. Peisajul unui oraș se schimbă de la o zi la alta. Unde era un loc viran se înalță un bloc. Sau apar o școală. Constructorii devin prieteni de suflet cu noii locatari. Deseori, ei, cu mâinile lor, ridică blocul. Și tot ei, fărâșii, vor ridica altele și altele apartamente.

Nu ne mai întreabă nimeni: cine sînt beneficiarii? Sînt oamenii muncii: siderurgii, tehnicienii, profesorii, helonștii, sudorii, constructorii. Iată de ce, de pildă, ceramicii din Jimbolia și Lugoj au livrat în plus santierelor, față de planul la 21, mai mult de 800 000 de cărămizi și blocuri de zidărie, peste 600 000 cable, 100 000 de țigle, 600 mc. granuliți și aproape 1 500 mc. de plăci de faldană.

Cerintele de materiale de construcții sînt în creștere. Santierelor primesc, aproape zilnic, cantități suplimentare de materiale de construcții. De aceea, oamenii muncii din unitățile întreprinderii «Extraceram» din Timișoara au expediat beneficiarilor, peste prevederile acestui plan, 7 000 mc. agregate de beton și cărămizi și cărere, aproape 800 mc. de prefabricate armate pentru construcții industriale și agrozootehnice, precum și un număr însemnat de cărămizi și alte materiale ceramice.

Într-o altă parte a țării, și anume la întreprinderea «Unio-Satu Mare», s-a realizat în premieră pe țară col dinții transportor serpuitor blindat cu susținere și țiere mecanică, destinat abatajilor cu front lung din minele carbonifere ale țării.

Primăvara ne-a bătut la ușă. Miinile harnice ale cooperativilor din județul Argeș au plantat și crescut, pentru bucuria copiilor noștri, în primul rînd, miinile de sticlă și de plastic. Și tot ei, muncind zi și noapte, au amenajat la Băilelești o fermă pentru cultura coacăzului, murelor și zmeurii.

Desigur, carnetul reporterului a reținut multe asemenea date. Și nu poate trece peste faptul că, de pildă, nu de mult, la Clubul «Siderurgistul» din Hunedoara a avut loc festivitatea înmînării «Steagului rașii» și a «Diplomei de onoare» de întreprindere fruntasă pe industrie, colectivului Erou al Muncii Socialiste din Combinatul siderurgic din Hunedoara care, prin valoroasele rezultate obținute în anul 1978, s-a situat din nou pe primul loc în întrecerea socialistă. Această festivitate a avut semnificații deosebite pentru siderurgistii hunedoreni, care au trăit emoțio-

nant și adîncul sentiment al datoriei împlinite. Acest colectiv harnic, pătruns de răspundere muncitorească, comunistă, patriotică a fost răsplătit într-un cadru solemn cu «Steaua Republicii Socialiste România» clasa I, înalta distincție decernată de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, recent, la Marea Adunare Națională.

Focul din vatra Hunedorei nu se va stinge niciodată. Făsuritorii metalului nu cunosc odihna. Au brațe pentru muncă. Ei își cunosc puterea brațelor. Au suflete pentru această țară frumoasă, pentru oamenii ei. Și își cunosc prea bine sufletele. Nu poți înfăptui nimic fără muncă susținută, ordine, disciplină, răspundere. Iar acești siderurgii, fie că se numesc Ștefan Trițaș ori Nicolae Mărculescu, Silviu Samoliescu ori Andrei Petrescu, și-au dovedit și își vor dovedi înalta conștiință muncitorească. Înscind noi fapte de muncă în marea întrecere pentru realizarea exemplară a sarcinilor acestui an hotărîtor al cincinalului.

În județul Olt, la Scornicești, țîții cetățenii, cu mic cu mare, au participat la întrecerea socialistă privind îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan, social-culturale, buna gospodărire și înfrumusețarea a localităților. Alături de alte comunități populare, Scorniceștii este pe primul loc. O dovadă de mînie? Da, sînt și tu, cetățean al țării, participi cu tot sufletul la acest impresionant cîntec al pămîntului. Că-ți aduci partea ta de inimă la această uriașă scenă deschisă.

Tenistele Diaconu, învățorii în Pădureni Vasluiului nu s-a întrebat niciodată de ce îl atrage satul. Ba, mai mult, i-a învățat pe copii poveștile din Creangă, a făcut din el bunul poezit al legendelor locului. Și tot el, acolo în Pădureni, a înființat un taraf. Cîntecul din bătrîni, cîntecul noi. Muzicanții sînt micuții elevi de la școala din comună. Fac turnee, dau autografe, primesc premii. Mărturisesc că, sînd de vorbă cu ei, la Muzeul satului, după un spectacol în aer liber, iminșii pionieri mi-au spus că nu suportă să stea o clipă fără să facă ceva. Învală cîntă, scriu versuri, muncesc în cîmp alături de părinți. Multe din versurile cîntecelor reflectau ceea ce mi declarau acești copii.

La întreprinderea «Neptun» din Cîmpina am cunoscut un tînăr strungar. Se numește Gheorghe Popescu. Lucrează într-o secție nouă, cu răz că o farmacie. Mi-a spus că exact pe locul acela, cu puțină vreme în urmă, erau niște bălți. Sala au făcut-o constructorii, e drept. Dar el, tînărul, au renunțat la plimbări, cinematografe, lectură, au venit aici și-au făcut totul lună. Sînt mai legați de aceste strungari decât de peisajul de afară. Uneori plouă cu gheață și ei nu apucă să arunce o privire pe geam. Gheorghe Popescu face inovații. Decemdații începutul. Dar are timp suficient. Cînd muncеști simți că ai puteri nemăvăzute.

În Marin din Peretu-Teleorman are peste șaptezeci și cinci de ani. Muncеște și acum, la cîmp, alături de cei tînari. Își aduce aminte cu tristețe de anii în care dormea pe rogoșină și nu avea ce mîca. Azi are de toate. Plus televizor. Apasă pe un buton și-l intră lumea în casă. Tîcș Marin este poetul-tăran participant cu minunate poezii la «Cîntarea României». Muncеște ziua. Scrie seara. Are patru caiete cu versuri. Froul lui principal este «Munca. De ce? Pentru că ea a schimbat radical viața familiei Marinei.

Iar undeva în Nord, la Razavița Maramureș, zeci de porți cioplite aduc-măsurare că miinile și sufletul unui om, nici tînăr, nici bătrîn, Gheorghe Ardeleanu, farmecă dăta. Că să cioplești o poartă este nevoie de dragoste. Să lubești lemnul Gutuțului, să prețuiești dorința celui ce vrea să așeze o poartă, să crezi că toată țara în acest arc de triumf pe sub care-ți voi purta pașii o viață întreagă. La un metru de Gheorghe Ardeleanu stă un nepot, de nici doisprezece ani, mestegulind de zor. Îi place rolul de ucenic, pentru că, la asta învețe, se poate lăuda cu un palmares bogat. Nici nu mai știe cite porți a dăltuit alături de bătrînul meșter. Ionel Ardeleanu stă în schimb, că el va prelua ștafeta, dăltuindu-și sufletul într-un alt nemuritor arc de triumf.

În fiecare primăvară, genulul Romulus Purcel și echipa sa, pornesc spre munți. Localnicii au început să-i cunoscă. În fiecare început de primăvară un munte, un deal, o mare de sonde își așteaptă prospectorii. Nu o dată, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că de «importanță este pentru țară munca geologilor. Ei, exploratorii pămîntului, descoperă zăcămintele necesare industriei noastre într-o continuă dezvoltare. Ziua unui prospector începe înaintea răsăritului de soare. Și se termină noaptea tirziu, după ce toate punctele au fost însemnate pe hartă. Kîna spune că geologia este muzica pămîntului. Iar un geolog mai tînăr, Alexandru Stilla, spune într-un interviu televizat că faptele de muncă

Serban Rusu Arbore: «Constructorii»

sînt adevărata muzică a acestui pămînt. Cînd lovești cu ciocanul o piatră, zicea, mă gîndesc dacă sub ea nu stau ascunse de vreme zăcămintele de miliarde de lei. Este de datorie mea și a colegilor mei, o datorie de onoare, dacă vrei, să descopăr aceste inestimabile comori».

Și tot în aceste zile de primăvară, cînd țara se îmbracă în stral de sărbătoare, scenele țării au dezvăluit un magnific potențial cultural, o mișcare menită să aducă în prim plan, sub diverse forme, fapte de muncă și trăire socialistă. Artiștii și public, față în față, pe scenă și în viața de toate zilele. Brigăzi artistice, coruri, dansuri tematice, folclor, toate cîntînd Munca, toate săvînd omul. Un exemplu edificator în acest sens ar fi cele peste 10 500 de formații artistice de toate tipurile. Peste 725 de spectacole, peste 70 seri de muzică și poezie, toate creații originale. O vastă și binevenită confruntare cu publicul. O confruntare din care a ieșit cîștigătoare calitatea. Nu sînt de neglijat nici numeroasele expoziții de artă plastică, de arizantă, de desene ale copiilor. Desigur, carnetul reporterului a reținut și citeva prezențe, absolut remarcabile, a acestor tinere vîlăstare în viața spirituală a țării. Astfel, la faza interjudețeană de la Brașov, formația de tînăricăre a Școlii generale din Bulzești de Sus, Hunedoara, a obținut locul întâi. A fost, cu siguranță, o mare bucurie a bătrînilor tînăricăre din Bulzești să constate că ur-

masii lor cîntăsc tradiția și, evident, și cîntăsc pe ei.

Paul Sălășan din Reșița are patru ani. Recită versuri despre țară în fața microfoniului de-acasă, pentru că în serbare trebuie să fie în fruntea celorlalți. «Eu cu brațele amîndouă...» recită și descopăr că acest micuț delicat, cu ochi albaștri, este foarte aproape de sufletul meu. Pot vedea în el pe omul de mine. Care, cu siguranță, își va pune amîndouă brațele în slujba acestui neîntrerupt cîntec al țării.

Comuna Marga din Caraș-Severin s-a făcut cunoscută în cadrul festivalului «Cîntarea României» prin preluarea unor vechi tradiții folclorice. «Strigările peste sat». Elevii comunei au, acum, în această lună, locul întâi cu un spectacol de muzică și poezie.

Și nu prea departe de ei, un alt loc întâi pentru corul de cameră și dansuri populare mixto, elevilor de la Casa Pionierilor și Școlilor patriei din Reșița.

Este o căldură și de neîgăduit dovadă că dragostea și seriozitatea față de muncă este proprie acestui neam de oameni harnici. Că se transmit din om în om, ca o putere a singelui. Că azi această scenă deschisă milioanele de suflete, țara, prețuiește și cîntă cu ardore personalul principal al vieții: MUNCA.

Letiția Vladislav

Un cîntec despre noi înșine în spațiile muncii

Noi știm și cunoaștem totul mai înainte
De-a ne apuca în luptă cu muntele și apa;
Cunoaștem bine cîți oameni au copii

mulți,
un copil,
Tei oca cum îi știm pe stăruți,
Pe cel mutiaț de egoism și teama
de-a trăi
Conjugînd plural viața și căldura modernă
a devenirii
De-aceia noi ne gîndim mai întii la copii
Și raziile viitoare!

Furul cu plumb coboară urgent
Din centrul inimii noastre; din viitor
și din rad
Coboară firul cu plumb. Proiectele noastre
Nu-s visuri, ele sînt acripi bînd timp
de-o secundă

Peste frunțile noastre —
Fiecare zid pe care-l întemeiem, noi știm
în verbul demității,
Un adevărat roman modern, o lină lume
Dornică să existe și să conjuge!

Între-adevăr, ne gîndim mai puțin
la păsările călătoare
Și la florile parfumate.
Știm că orice pian poate lua aminte
la ritmurile uneltelor pe care noi
le ascultăm
Cu inima!

Sunetul țării se-aude
În piatră și-n fier, în inima noastră,
în verbul demității,
în sudoarea și munca independentă
Și-n forța teribilă a Viitorului.

Așa se face că firul cu plumb coboară
Între copii și piine — El coboară
din inima noastră
Secent între boabele de griu
Și globulele roșii ale viitorului.

Noi nu visăm,
Sîntem noi înșine viseți de viață!

Am spus-o și-a mai spunem în fiecare
zid

Și-n fiecare piine sau verb,
Se află inima noastră, delicată
și puternică noastră

Inimă; fiecare planșeu și fiecare cărămidă
Au în ele temeinicia sufletului nostru.
Nouă nu ne sînt de folosință oglinzile,
Ne putem privi exact, drept și limpede
în zidurile și agăzele noastre,
Cum ne vedem și cîntăm
Cine sîntem privindu-ne în ochii
șoșilor noastre

Și-n privirile copiilor noștri;

Mihai Rusu: «Șarjă»

Noi sîntem membrii comuniști ai materiei
Și membrii comuniști ai piinii,
Cine n-are viațuina noastră, nu poate privi
viitorul

Și nici pe sine nu se poate vedea
Și-i lăra vedere intiuina, în multitudinea
noastră!

Noi nu urcăm șoșing-șoșing
Și nu ne gîndim, noi zburîm arterial
Și ne primim
Deschis în inimă și-n gîndire.

Frumoasă-i, teribilă cîdărea vulturilor
în Carpați,
Gigantă-și dreptăc intrarea Dunării
în mare,
Metroul român spune imperative mișcării,
Gigant e porumbul în Cîmpia Română,
Puternică-i ploaia în Transilvania,
Viscol înalt e-n Moldova
Iar Oltul e alina de peana rîndunalei —
Teaște acestea și Luceafărul sus, nu-s decît
Măsură, puterii, energia demnă și grea
A vulturului românesc și plura!

Cărat în vece și-n inimă, dus cu fruntea
Spre viitorul ferm al piinii vizionare!

Și, frumoasă-i,
Grea și sigură-n zbor pasărea măiastră,
este
Vestea că noi ridicăm piatră la umărul
lunii,
Facem odată pentru totdoana egalitate
Între Pămînt și Inalt,
Între Sus și Adine
Între Piine și Linște!

Sub lună, mistria desenează o pasăre
zburînd
Pe linia vieții din palma radiorilor;
Viitorul nu se poate cău
Fără să privești, pe linia vieții,
Zburînd o pasăre tînărică...

Ion Cringuleanu

un nou oraș, desigur, este acesta în-
vocat în titlul reportajului nostru,
mai vechi, cu mult, decît imaginea
mea despre ceea ce anii de liceu
mi-au oferit. Orașul este tot alt de vechi pe cît
rădăcinile noastre în pămîntul străbun, cît
chiar ideea acestei neclintite dăinuirii în solul
bătut cu inimi, ca niște steme înșingerate în
războaie de apărare, în războaie de neastinare.

Și deodată, acum, în primăvară, Zimnicea vine
spre noi, aidoma unei imagini translocate pe
un ecran al amintirii și al conștiinței celor
care, cîndva, au cultivat, în strălucite așezării
bătrîne și silențioase, prin care umbrele plu-
teu ușor, ca parfumul de trandafiri. Erau
picurii lungi pe vechea stradă a gării, pe unde
mi-am lăsat adolescența, și erau la fel și în
parcul pătrat, și el o miindie locală, parc de
oraș cuminte și blînd, parc nu prea mare.
În floarea aici, înflia oară, verdețată patriei, în
sud, semn că primăvara urca sănătoasă prin
țară, și noi ne bucuram pentru că o simțeam
printre primii. Într-una din zile, cît de tînăr
mai puteam să fiu, m-am plimbat, însoțit
și însoțit, ca de basm, pe șoseaua către port,
la Dunăre. Ne oream și citeam dintr-o carte.
Aici s-a petrecut pentru mine inițierea în
ceea ce cu toții sîntem dăruți să alegem. Pri-
mul vers, prima plimbare, prima...

În dreapta — se întindea apă multă și lînă,
Dunărea. În stînga, plîngeau de fericire sălcii
bătrînice. Cît vedea cu ochii, pădure
verde, apă, vegetație cu nuferi, și pești
săritînd prin aer după gîze. Nu m-aș fi gîndit
vreodată la un alt peisaj! Peisaj de suflet,
peisaj ca o pecete. Și iată, în orașul în care
s-au petrecut pentru mine stieța întii minuni,
un nou adevăr se ivește. Prima uzină.

Este de-acum o realitate. Profilul ei, silueta
ei, grandioarea ei o face de neuitat, acolo pe

Orașul începe cu prima uzină

malul fluviului, printre vapoare, născută
parcă de un vis al copilăriei, dar, cum spu-
nem, adevărată și puternică. De jur-impre-
jurul halei de fabricație, oameni într-o foială
ce colorează aerul neclintit de altădată, îl în-
viorează și-l dau o notă modernă.

Pătrund în oraș cuvînte și realități noi.
Fluxul tehnologic — prin care mă poartă, cu
explicațiile, inginerul Ștefan Hingu, șef de
atelier, este acela al unor premiere de teme-
lie. Căci la Zimnicea, întreprinderea de țevi
sodate înseamnă un început. Cîrînd se vor
inaugura lucrările altor fabrici. Cu aceasta,

cu prima, Zimnicea intră definitiv în aria
industrială a țării, iar locurile în care unul
credeau că nu se va întipăci niciodată nimic,
trăiesc o renaștere. O trăiesc nu întimplător,
nu oarecum, ci — n-am exagerat — la înaltă
tensiune: oraș nou, cu totul și cu totul nou,
blocuri noi, case noi, locuri de muncă noi,
ritm de muncă și viață nouă, oameni noi.
Spre Dunăre, pe altădată atât de tăcută șosea,
trece, în plină primăvară, mașini în mare
viteză. Pe Dunăre, vin și pleacă șlepurii cu
materia primă, ori cu țevile lungi și tucurii.
Cuvînte noi, profesii noi.

Ioan Lazăr